2106 LK

D R A U G A S

MOKSLAS MENAS LITERATŪRA

ANTROJI DALIS / 1967 METAI, BIRŽELIO MĖNESIO 17 D. / JUNE 17, 1967 / PART TWO NR. 141 (24)

KULTŪROS KONGRESUI ARTĖJANT

L. DAMBRIŪNAS

Kultūros kongresus kai kas laiko labai svarbiu įvykiu mūsų gyvenime. II-ojo k. k. darbų apžvalgininkas "Aiduose" jį pavadino "bene pačiu svarbiausiu reiškiniu mūsų veikloje per paskutinius penkerius metus". Bet būta ir priešingų nuomonių. Vienas kritikas "Naujienose" teigė, kad II k. k. "nesusigaudė lietuvybės problemose" ir kritiką baigė klausimu: "Kada gi bus Pirmasis kultūros kongresas?" Todėl gal ne pro šalį bus kiek pasvarstyti klausimą, koks iš tikrųjų kultūros kongresas turėtų būti, ko iš jo galima ir ko negalima tikėtis, kad paskui nereiktų sakyti: nusivyliau kongresu. Nusiviliama paprastai tada, kai tikimasi to, ko nėra pagrindo tikėtis. Jau esame turėję du k. kongresus, tad sprendžiant tokio kongreso klausimą apskritai, gal verta žvilgterėti ir į buvusius. Galbūt iš jų galima šio to pasimokyti ir trečiąjį ruošiant.

1. Buvusių kongresų turinys

Kaip žinoma, pirmasis JAV ir Kanados k. k., įvykęs 1956. 6. 30 Chicagoje, buvo palyginti trumpas — tetruko vieną dieną. Jis tenkinosi paskaitomis bei diskusijomis, jei neskaityti sekančią po kongreso dieną įvykusios dainų šventės. Kongresas turėjo du plenumo posėdžius ir 9-ių sekcijų posėdžius (literatūros, kalbos, istorijos, mokslo, dailės, muzikos, teatro, švietimo, akademinio jaunimo). Plenumo posėdžiuose buvo dvi paskaitos: **Tautinė kultūra — tautos išlikimo pagrindas** (dr. J. Girniaus) ir **Būdai ir priemonės tautinei kultūrai išlaikyti** (Iz. Matusevičiūtė). Abi paskaitos buvo pedagoginio pobūdžio. Dr. Girnius pabrėžė, kad "kultūra yra tasai pagrindas, kuris atitinkamą bendruomenę sutelkia į tautą". Todėl kultūrine kūryba yra tautos išlikimo sąlyga. Tas pats ir su išeivija — ji bus tol gyva, kol bus kultūriškai kūrybinga. Tai ypač svarbu, norint jaunesnes kartas išlaikyti savoje bendruomenėje, nes, anot Girniaus, "tik sava kultūra padarys mūsų vaikams savą ir tautą".

Antras klausimas, kaip jaunąją kartą įjugdyti į savąją kultūrą. Čia dr. Girnius pabrėžė tėvų vaidmenį, pažymėdamas šiandien visiems gerai žinomą tiesą: "kokie kieno vaikai išaugs, jie liudys, kiek jų tėvams rūpėjo lietuvybė". Tą temą konkrečiau vystė I. Matusevičiūtė, kalbėdamas apie šeimos, lietuviškos mokyklos, organizacijos vaidmenį. Kiekviena to kongreso sekcija pabrėžė savo srities aktualiuosius uždavinius.

Antrasis k. k., įvykęs 1962. 11. 21—25 d., truko net keturias dienas. Tačiau ir jo struktūra buvo panaši kaip ir pirmojo. Buvo dvi bendro pobūdžio paskaitos ir bene taip pat 9-ių sekcijų posėdžiai (literatūros, lituanistinių mokslų, lituanistinio švietimo, istorijos, spaudos, architektūros, muzikos, fizinio lavinimo ir lietuvybės parapijose išlaikymo). Plenumo posėdžio paskaitos buvo — **Lietuvių kultūrinio veikimo gairės** (dr. J. Grinius) ir **Mūsų kultūriniai uždaviniai ir jų vykdymas** (dr. J. Puzino). Dr. Grinius pabrėžė, kad "kultūrinius darbus reikia tęsti ir tobulinti tiek savo pačių prasmingesniam gyvenimui, tiek Amerikos kontinento labui, tiek Lietuvos laisvės rytojui". Prelegentui, kaip europiečiui, krito į akis Amerikos lietuvių per didelis sumaterialėjimas, pasivergimas daiktams, prabangai, pramogoms ir per mažas vertinimas kultūrinių vertybių. Kaip ir Pirmo k. k. prelegentai, dr. Grinius stipriai akcentavo šeimos, mokyklos, organizacijos, parapijos reikšmę lietuvių kultūriniame gyvenime. Dr. Puzinas savo paskaitoje kalbėjo apie konkrečius uždavinius švietimo, meno, mokslo, spaudos, kultūrinių vertybių išlaikymo, finansų ir kitose srityse. Kongreso metu dar buvo surengta dailės ir architektūros bei spaudos paroda ir simfoninis koncertas.

Trečiam k. k-ui numatytos trys dienos (lankričio 24—26) su viena plenumo posėdy paskaita išeivijos šimtmečiui paminėti ir bent 10 sekcijų posėdžių. Bendriausio pobūdžio sekcijos bus turbūt "Kultūrinio gyvenimo sėkmės ir nesėkmės" ir "Lituanistinis švietimas". Jose bus turbūt svarstomi tie patys klausimai, kurie ankstesniuose kongresuose buvo svarstomi plenumo posėdžiuose. Be to, numatyta apžvalginė dailės paroda, literatūros vakaras su LRD premijos įteikimu ir koncertas.

2. Kas kultūros kongrese būtina ir kas nebūtina?

Kaip matome, visų kongresų struktūra panaši. Ji rodo, kad kongresams skiriami šie trys pagrindiniai uždaviniai: a) sutelktinių būdu pademonstruoti mūsų kultūrinius laimėjimus, pasiektus pastaruoju metu, b) spręsti mūsų aktualiąsias kultūrinio gyvenimo problemas ir c) nusmaigstyti gaires tolimesniam kultūriniam darbui. Tuo būdu kultūros kongresas yra lyg stabtelėjimas išeivijos kultūros gyvenimo kelyje, žvilgterėjimas į nueitą kelią ir pasiryžimas toliau žengti į numatytą tikslą. Tuo kult. kongresai skiriasi ir turi skirtis nuo mokslininkų suvažiavimų, pvz Lietuanistikos Instituto ar LK Mokslų Akademijos, kur skaitomi moksliniai pranešimai. Mokslininkų suvažiavime svarstomos iš esmės moksliniai pranešimai. Mokslininkų suvažiavime svarstomos iš esmės mokslinės, taigi teorinės problemos. Tuo tarpu kult. kongrese visos paskaitos, referatai, diskusijos sukasi apie praktinės kultūrinės veiklos klausimus. Dėl to k. k. turi teisę dalyvauti ne tik mokslininkas, menininkas, bet ir eilinis kultūrinės veiklos dalyvis — mėgėjas skaityti, dainuoti, šokti ir t. t. Dėl to k. k. yra visuomeninio pobūdžio susirinkimas, masinis "kultūrininkų mitingas", kuriame dalyvauja visi, kam tik įdomu ir rūpi mūsų kultūrinis kruteėjimas. Todėl grynai teorinės (mokslinės) paskaitos, kokių buvo II k. k-se, tokiam suvažiavimui iš tikrųjų nėra būtinos ar net reikalingos. Dėl to manytume, kad ir V. L. pageidavimas (Draugas, 5. 3) turėti kongrese istorijos sekciją būtų pateisinamas, jeigu istorikai norėtų joje svarstyti aktualius istorikų uždavinius, o ne mokslines paskaitas skaityti.

Kultūros kongresus visada ruošė Lietuvių Bendruomenė, taigi viuomeninė organizacija. Ryšium su tuo gali kilti klausimas, kokią vietą kult. kongresas užima Liet. Bendruomenės, kaip organizacijos, struktūroj. Pirmieji abu kongresai baigėsi rezoliucijų priėmimu. Bet jeigu skelbiamos rezoliucijos, lietuviškai tariant nutarimai, tai tuo pačiu prileidžiama, kad jas turės kas nors vykdyti. Normaliai rezoliucijas priima organizacijos atstovų suvažiavimas, ir tokias rezoliucijas privalo vykdyti organizacijos vadovybė. Kult. kongresas nėra LB atstovų suvažiavimas ir dėl to jo nutarimai nėra LB vadovybei privalomi. JAV ar Kanados LB-ių vadovybės privalo vykdyti tik savo Tarybos nutarimus. Todėl galima sakyti, kad kult. kongresas LB-ei tėra pagelbinė institucija, kurios nutarimai įpareigoja Bendruomenės vadovybę ne formaliai, o tik morališkai. Kult. kongreso nutarimai ar siūlymai tėra tik visuomenės balsas ir daugiau nieko. Dėl to yra grynas nesusipratimas priekaištauti kongresams, kaip pas mus buvo daroma, kad jie patys šio ar to neįvykdė. Ne kult. kongreso uždavinys ką nors vykdyti.

Jeigu taip, jeigu kult. kongreso rezoliucijos niekam neprivalomos, tai kyla klausimas, kam jas ir skelbti. Faktiškai jos ir buvo skelbiamos lyg kokie pageidavimai, paraginimai, kvietimai arba tiesiog pamokslėliai, kaip pvz.: "Gražiu lietuvišku žodžiu, sena ir garbinga lietuvių kalba kurkime naują tvirtą lietuvybę, tokią, kuri vėl įžengtų į pilnutinį visos tautos gyvenimą — į nepriklausomybę". Kai kurie jų šiandien atrodo net juokingi, pvz.: "atkreipti prez. Eisenhowerio dėmesį į sukilimus Rytų Europos kraštuose". Kai kurie jų, kurie buvo konkretesni, buvo ir įvykdyti ar tebėra vykdomi. Pvz. I-me Kongrese buvo iškeltas milijoninio fondo sumanymas. Atsirado ir žmonių, kurie pradėjo jį ir vykdyti. Jame buvo iškilęs ir Lietuvių Tautos Istorijos Draugijos steigimo klausimas. Draugija buvo įsteigta. Įvykdyti kai kurie to kongreso nutarimai ir švietimo srityje — sudaryta centrinė švietimo institucija, paruoštos programos, išleista nemažai vadovėlių. Yra ir daugiau kongresuose keltų klausimų, kurie, jei nėra įvykdyti, bet nėra ir užmiršti. Tuo būdu kultūros kongresas yra lyg forumas, kuriame iškeliamos daugiau ar mažiau aktualios mintys, daugiau ar mažiau praktiški sumanymai, kurie pamažu bręsta ir kartais subręsta. Kartu kult. kongresas tam tikra prasme yra, anot dr. Girniaus, dvasių išjudinimas. Kai kam čia galbūt gimsta pasiryžimas ką nors įvykdyti ar bent padėti įvykdyti. Taip pvz. II kongreso proga Ohio Liet. Gydytojų Draugija įteikė 1,000 dol. Kultūros Fondui, o dr. J. Dauparas taip pat 1,000 dol. A. Mažiulio veikalui išleisti, nors ir po 5-ių metų apie tą veikalą nieko negirdėti. Ta proga čia galima pažymėti, kad mūsų finansiniai reikalai jau žymiai pagerėjo, problema baigiama spręsti, bet kūrėjų problema negerėja. Daug kas įvairių institucijų planuojama ar suplanuota, bet nėra kam vykdyti.

3. Sugestijos III kult. kongresui

Koks iš to, kas pasakyta, būtų pamokslas III kult. kongresui? Tai daliai, kurioj bus svarstomos problemos, reikėtų kiek galint vengti abstraktybių. Referentams, koreferentams, diskusijų dalyviams reikėtų kalbėti apie tai, kas šiuo metu pirmoje eilėje darytina, nesileidžiant į smulkmenas, ir, antra, bandyti nurodyti, kaip darytina. Taigi du pagrindiniai klausimai — **kas ir kaip.** Manytume, kad tokie siūlymai, kaip "sudaryti atsparos tašką prieš svetimybes, kurios neigiamai veikia mūsų kultūrinį pajėgumą ir kūrybinius užmojus... sudaryti tikrą atsparą prieš lietuvių tautos

(Nukelta į 6 psl.)

Telesforas Valius — Sunkieji metai (medžio raižinys)

Telesforas Valius — Šauksmas nuo Baltijos

Šiame numery:

- Trys dainos iš Lietuvos.
- Kultūros kongresui artėjant.
- Markaičio kūryba amerikiečių tarpe.
- Adolfas Valeška apie Vaclovą Ratą.
- M. Krupavičiaus atsminimai apie Vincą Mykolaitį - Putiną.
- V. Mykolaičio - Putino eilėraščiai.
- J. Devyděno foto paroda Chicagos Meno institute.
- Kultūros temomis kitur.
- Nauji leidiniai.
- Akademinės prošvaistės.

Kertinė Paraštė

BIRŽELIO RYŽTUI

Minėdami skaudžius ir tragiškus birželio įvykius, tačiau tautos troškimo būti laisva nepalaužusius, spausdiname čia tris šių laikų dainas, kurių rankraštis neseniai atsidūrė laisvajame pasauly. Jų posmai, nors ir nepretenduodami į literatūrinę tobulybę, autentišku žodžiu išsako asmeniškąjį pavergto lietuvio širdies skausmą, o drauge ir visos Lietuvos ryžtą, siekiant laisvės. **Red.**

KALĖJIMO DAINA

Neklausk, ko liūsta mano veidas
Tarp mūro sienų keturių,
Nes nematau, kaip saulė leidžias,
Negirdžiu giesmių vieversių.

Laukais pavasaris atėjo,
O man krūtinėj ilgesys,
Nakties šešėly mintys klydo,
Ir viltį temdė debesys.

Ar bematysiu žalias lankas,
Valiojant brolius pradalgiuos,
Ar begirdėsiu, kaip sesutės
Dainelę laisvės uždainuos.

O gal važiuosiu už Uralo
Tremtinių brolių pamatyt,
O gal už tolimo Baikalo
Snieguose kaulus paguldyt.

Nuo žiaurių žvilgsnių akys temo,
Apkurto ausys nuo keiksmų,
Tik už tėvynę brangią kentėti
Ir mirt už ją man bus linksmu.

DVI DAINOS IŠ SIBIRO

Pavasarį paukščiai į tėviškę grįžta,
O mes ar sugrįšim kada?
Praeis mūsų dienos, gražioji jaunystė,
Ir liks širdyje tik žaizda.

Už grotų ištremtas gyvenimas eina,
Gyvenimas jau nebe tas.
Visą Lietuva atsidūrė kalėjime,
Ir kas ją į laisvę išves?

Mes silpni, bejėgiai, už grotų ištremti,
Bet kančias pakelsim tvirtai,
Kad tik nebeverktų ir kad neraudotų
Pavergtos tėvynės vaikai.

Pavasarį paukščiai į tėviškę grįžta,
O mes ar sugrįšim kada?
Ir kas mums tos dienos, kas toji jaunystė,
Jei tėviškėj laisvės nėra.

* * *

Taip tykiai banguoja gyvenimas mano,
Nebėra laisvų valandų.
Jau mano gyvenimo rūmai sudužo,
Likau aš čia viens be draugų.

Kaip žydi, žaliuoja daržely bijūnai,
Nebodami vėtrų, šalnų,
Taip jaunas lietuvis, kentėti pripratęs,
Nebijo tų priešų žiaurių.

Dabar supratau aš, ko rūtos daržely
Pravirko gailiąja rasa,
Ko jauna sesutė per girios kalnelį
Pramynė takelį basa.

Taip tyliai banguoja gyvenimas mano,
Nebėra linksmų valandų,
Tikiu bet, kad kitas gegužis gražesnis
Kitokiais žiedais pasipuoš.

MARKAIČIO KŪRYBA AMERIKIEČIŲ TARPE

PROF. JUOZAS ŽILEVIČIUS

Tėvo Bruno Markaičio, SJ, Smuiko Sonatą in D Major, kurią plokštelėn įgrojo virtuozas Francois D'Albert, aplankė viso pasaulio didmiesčių radiofonus ir susilaukė šilto įvertinimo. Po kelių instrumentalinės muzikos koncertų Floridoje, komp. Markaitis rengiasi ateinančio sezono kontraktuotiems koncertams ir turi visą eilę užsakymų parašyti naujų kūrinių.

Ypatingai sužibėjo Markaičio kūrinys, vardu "Community Mass", specialiai parašytas tarptikybinės religinės muzikos programai "Praise the Lord in Many Voices", kuri buvo atlikta Carnegie Hall koncerte, New Yorke, vasario 5 dieną. Šios Mišios parašytos dviems chorams — vyrų ir mišriam — su vargonų arba orkestro palyda ir susideda iš penkių dalių, kaip ir lotyniškosios. Jas jau atspausdino Vanguard Music Corp. New Yorke. Avant Garde Records New Yorke šias Mišias išleido atskira plokštele, kuri buvo užrekorduota koncerto metu, pačiam autoriui diriguojant Interfaith chorą, aukšto profesinio lygio ansamblį, vargonais palydint Bruce Prince — Joseph, New Yorko Phillarmonic vargoninkui.

Tėvo Markaičio keletą didesnių kūrinių teko jau girdėti ir išklausyti su intriguojančiu dėmesiu, kaip antai, smuiko Sonatą in D Major, religinę kantatą "Kančios Naktį", "Mirage" — virtuozinį kūrinį fortepijonui, simfoninę kantatą "Vilniaus Varpus" ir t. t. Bet visa eilė jo kūrinių, o ypač Ballad Nr. 1, Mirage, Concertino Nr. 1 ir String Quartet Nr. 1, kuris šiomis dienomis bus įgrotas į plokštelę Londone, gausėjančiu dažnumu pasirodo amerikiečių koncertuose, o jo pavardė linksniuojama programose ir muzikiniuose leidiniuose, pažymint, jog jis yra dvigubai retas asmuo, būtent, profesionalas kompozitorius ir administratorius: lietuvių jėzuitų provinciolas.

Naujos Markaičio plokštelės išleidimo proga, Chicagos Simfoninio orkestro Birželio festivalio programoje pašvęstas visas puslapis Tėvui Markaičiui, su jo nuotrauka ir aprašymu, kuriame muzikos daktaras C. J. McNaspy, "America" žurnalo muzikinio skyriaus redaktorius, taip išsireiškia: "Bruno Markaitis yra padaręs svarų įrašą į mūsų religinį repertuarą tokiame lygyje, kuris patiks ne tik rafinuotam muzikui, bet ir mėgėjui klausytojui". Tai labai kultūringas plokštelę išleidusios bendrovės (Avant Garde Records) skelbimas liuksusiniame leidinyje.

Vertinant "Community Mass" atlikimo požiūriu, tenka pasakyti, kad kūrinys lietuvių chorams nebus lengvai "įkandamas". Nors Mišios nėra ypatingai sunkios, bet vis dėlto joms reikėtų pajėgaus ir gerai išlavinto choro. Pritaikinti Mišioms lietuvišką tekstą irgi bus keblu dėl kalbinių skirtumų, nevienodo žodžių ilgumo. Mišios yra giliai meniškos ir dramatiškai įspūdingos, kur muzika liejasi laisvai, natūraliai ir be prievartos. Jos parašytos plačiai banguojančiomis melodijomis, dažnai balsus vedant kontrapunktinėmis slinktimis. Nežiūrint naujoviško stiliaus, jos labai maloniai klausomos. Nepaprastai įdomios moduliacijos — vienos paruoštos, o kitos staigiai išsiveržiančios — klausytoją domina ir žavingai nuteikia. Visos penkios Mišių dalys yra išieškotos, išbaigtos, su nepaprastai dailiomis kadencijomis. Nežiūrint aštresnių disonansų, bendrai kūrinys skamba lyriškai. Tobulas choro atlikimas nušlifuoja disonansų aštrumą ir bend ram sąskambiui duoda švelnumo. Apskritai, tai nėra eilinis kūrinys, bet subrendusio kompozitoriaus sielos giesmė Aukščiausiajam. Taip gali rašyti, kaip yra išsireiškęs muzikos daktaras Bernard Dieter apie Tėvą Markaitį, tik "nepaprastai talentingas kompozitorius".

Plokštelę, trečiąją "Praise the Lord in Many Voices" albumo dalį, galima įsigyti mono arba stereo didesnėse muzikos krautuvėse.

Komp. Markaitis vis plačiau išeina į pasaulį. Tai jo didelio talento, gilių kompozicijos studijų ir aukšto lygio kompozicinės technikos rezultatas. Jo kūrybos paskleidimas ir vertinimas svetimtaučių pasaulyje teikia mūsų tautai garbę, o mums — džiaugsmą ir pasididžiavimą. Jei ne administracinės pareigos, jis dar daugiau sukurtų, nes komponuoja lengvai ir greitai ir tai ne vieną veikalą, bet kelis vienu laikotarpiu, lyg, vienos kūrybos darbe pailsęs, ieškotų poilsio kitame kūrinyje.

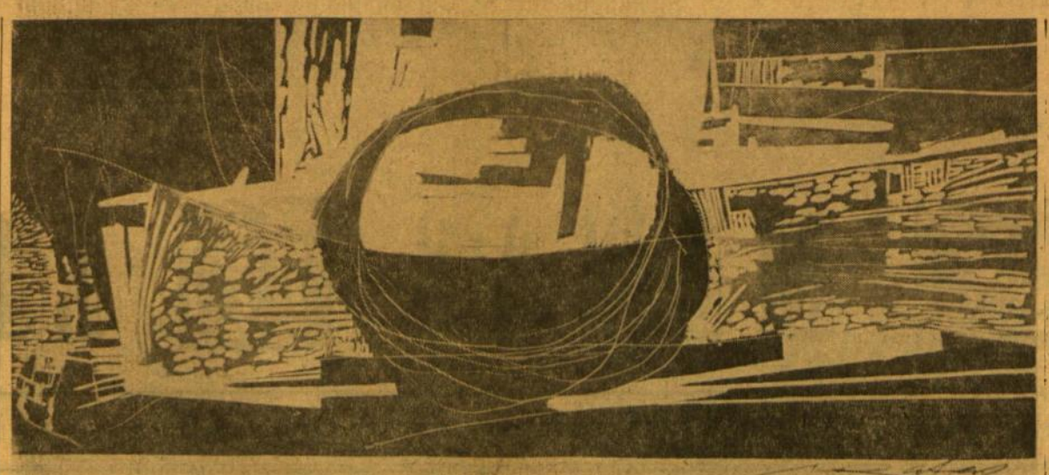

Vaclovas Ratas — Spalvotas lino raižinys

Dailininkas Ratas Chicagoj

ADOLFAS VALEŠKA

Čiurlionio galerija, suorganizavusi dailininko Vaclovo Rato grafikos darbų parodą, davė retą progą čikagiečiams susipažinti su Australijoje gyvenančio mūsų stipriojo grafiko kūryba. Iki šiol gi mums, gyvenantiems vakariniame pusrutulyje, teko matyti Rato kūrybos, galima sakyti, tiktai trupinius. Šioji paroda atskleidė mums paskutiniajame dešimtmetyje jo sukurtuosius įdomius, originalius ir savitus darbus.

Jau tėvynėje dail. Ratas (Rataiskis) ieško savito kelio ir jis savo "Jūratės ir Kastyčio" iliustracijose prabyla nauja kūrybine kalba, nepalinkdamas anuomet populiariam "liaudiškumo" sentimentui, bet siekdamas grynai forminių sprendimų. Ir tada jau iki maksimumo susintetintomis linijomis ir daiktų apybraižos charakteriu Rato darbai turi abstraktui artimą tendenciją. Už tėvynės ribų (1944—49 m.) sukurtuose dailininko darbuose daugiau gal vyrauja sentimentalizmas, tačiau, įsikūręs Australijoje, mūsų Ratas vėl grįžta prie dar Lietuvoje savo puoselėto formos ieškojimo. Šiandieną matome ir to ieškojimo rezultatus — praturtėjusį savo menine išraiška ir ištobulėjusį įvairiose technikose grafiką.

Žiūrovas gal mėgins ieškoti Rato "veido", mėgindamas subendrinti jo stilių, tačiau Ratas neišsako savęs viso viename kuriame darbe ir niekas nežino, kokį formos apipavidalinimą jisai pasirinks rytoj — stilių jam diktuoja pasirinktas siužetas, kūrybinis išgyvenimas ir jiems įgyvendinti pritaikinta technika. Nors Rato kompozicijose ir matome jo aplinkos daiktus (laivą, gyvulį, medį, eismo ženklus...), tačiau juose daugiau atsispindi vaikystėje, jaunystėje ir dabar išgyventi įspūdžiai, negu pati aplinka. Anuomet "Jūratėj ir Kastytyje" išreikšti forminiai užmanymai per tuos kūrybinius dešimtmečius kaitaliojasi įvairiais formų apipavidalinimais, tai nutolstant iki kraštutinio abstrakto, tai vėl grįžtant prie stilizuoto realizmo. Tas jo stilių įvairumas ir rodo, kad dailininkas nesustingo vietoje, bet, naujų kelių beieškodamas, tebėra pilnas kūrybinės galios, kurią pasiruošęs yra mums išsakyti vis naujomis vaizdavimo idėjomis.

Rato darbuose nematome tragikos: juose jaučiam giedrią, optimistinę nuotaiką, taip skirtingą nuo daugelio mūsų dienų moderniųjų menininkų desperatiškumo. Toks jo "Sutvėrimas", kad ir lino raižinys, atrodo lyg tai būtų džiaugsmingas kolažas. Jo linijų harmoniją, plokštumų išbalansavimas ir ekspresija daro jį tikrai monumentalų. Šiam kūriniui kontrastingas yra Tapinys IV, nuteikiąs mus kiek melancholiškai, tartum jame būtų tolimojoje Australijoje gyvenančio lietuvio dailininko sapnuose ir svajonėse išreikšta vizija.

Kita Rato darbų grupė (Sonata, Sustingusi saulė, Judesys, Legenda) prakalba į mus tikra poezija. Nors siužetui autorius pasirenka jį supančioje gamtoje esančius daiktus (saulę, medį, paukštį...), tačiau juos jis taip suasmenina, kad tie daiktai, išdėstyti paveiksle, sukuria savo gamtos taisyklę.

Su džiaugsmu sveikiname dailininką Ratą, prakalbėjusį į mus nauja grafikos kalba. Esame tačiau ir susirūpinę, jog labai nedaug jo darbų yra lietuvių rankose, o gali ateiti laikas, kad turėsime tų darbų ieškoti australuose, angluose ar amerikiečiuose. Dabar būtų kaip tik gera proga surasti mecenatų ir šią visą parodoje išstatytą kolekciją įgyti Čiurlionio galerijai.

Ispanijos studentai riaušėse

Gegužės 17 Madrido u-to studentai suplėšė generalisimo Franco portretus ir sunaikino Gamtos mokslų fakult. dekano įstaigą. Beveik 1,000 studentų dalyvavo šiose čia dar negirdėtose riaušėse, kurios prasidėjo kaip protestas prieš gegužės 14 dieną policijos veiksmus. Tą dieną policija užpuolė uždraustą Demokratinių studentų sindikatą (SDE) ir areštavo tris studentų vadus. Ispanijos studentai nepatenkinti valstybės globojama Profesinių studentų sąjunga (APE), nes ji studentams yra diktatūrinės valdžios primestinė.

Kompozitorius Bruno Markaitis, SJ

Kompozitorius Bruno Markaitis, SJ, Carnegie Hall koncerte, New Yorke, dirigavęs savo Mišias — The Community Mass, kurias plokštelėje išleido "Avant Garde Records, New Yorke.

P. ŠILEIKIS, O.P.
Ortopedas, Protezistas
Aparatai-Protezai. Med. bandažai, Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 6-5084
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštad. 9-1

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res. telef. WA 5-5076

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS.
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti HU 8-3222

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel., PRospect 8-1717
Resid., 3241 West 66th Place
Tel.: REpublic 7-7868
DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos. Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniais uždaryta. Antradieniais ir penktadieniais vak. nuo 7 iki 8 val

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-čios ir Californ.
Val.: kasdien nuo 5—8 val. vak. Šeštad. 2—4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutart.
Ofiso telef. 476-4042
Resid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 N. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

Tel. ofiso HE 4-5849. rez. 388-2233
PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9 antr., penktad 1-5. treč ir šešt. tik susitarus

Skelbkitės "Drauge".

Ofiso — HE 4-5758.
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 W. 51st Str.
Valandos. antradieniais, penktadieniais 2-9 v., šeštadieniais 10-1 v. p.p. Ligoniai priimami pagal susitarimą

Ofs. 735-4477, Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Res. GI 8-0872
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akušerija ir moterų ligos
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei ne atsiliepia, skambinti MI 3-0001

Ofiso HE 4-1414. Res. RE 7-6887
DR. B. GAIŽIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 1—3 ir 6—8 val. vak
Šešt. 12—3 v. p. p.
Trečiadieniais uždaryta

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — res. PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K A
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 v. ir nuo 5 iki 8 v. v.
Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val.: kasdien nuo 6 iki 9 v. v.; šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 8-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val., kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12—4 v. p. p., 6—8 val. vak. Šeštad. 12—4 val., trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak. Išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p.p. ir nuo 5 — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p., šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168
Res. tel. 238-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEmlock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso PR 8-7773 Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv., 5 — 8 val. antrad. ir penkt. 1 — 4 val.
Priiminėja tik susitarus

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 9—11 ryto ir 4—8 v. v.
Šeštad. 9 v. r. — 6 v. v.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1—9 val. p. p.
Išskyrus trečiadieni

Tel. 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 S. Kedzie Ave.
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir šešt. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Prieš Šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.. pirmad., antr., ketv., penkt nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu:
Telef. REpublic 7-2290

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL.: 1 v. p. p. iki 8 v. v. kasdien, trečiadieniais uždaryta; šeštadieniais nuo 10 v. r. iki 1 val. popiet.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
Ofisas 2454 West 71st St.
Val antrad. nuo 2—5 popiet ketvirtad. nuo 6—8 vak
Ofiso telef. 776-2880
Rez. telef. PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 687-2020
Namų tel. 839-1071
Vizitai pagal susitarimą.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GRovehill 6-0617
Valandos pirm. ir ketv. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas. 2750 West 71 Street
Telefonas 925-8296
Valandos: 2—8 v. v., penkt., 10—12 v. r., 2—8 val. vak. Šešt. 1—4 v. v. Sekmad. ir trečiad. — uždaryta.
Rez. tel. WA 5-3099.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. 2—4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6198
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priiminėja ligonius tik susitarus
Val.: 2—4 p. p. ir 6—8 v. vak.
Treč. ir šeštad. uždaryta

Telefonas — GRovehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
Valandos: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. vak.
Šeštadieniais 1 iki 4 val.
Trečiadieni uždaryta.

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6648 S. Albany Ave.
Val., pirm., antrad., ketv. 6—8 v. vak.; penkt. ir šeštad. 2—4 popiet
Kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v.
Treč. ir šeštad. pagal susitarimą.

Ofiso tel. 767-2141. Namų 636-4850
DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val.: pirmad., antrad., penktad. 1—4 ir 6—8 v. v.; ketvirt. 6—8 v. vak.
Šeštad. 10—2 v.

VINCUI MYKOLAIČIUI-PUTINUI MIRUS

Atsiminimų pluoštelis

M. KRUPAVIČIUS

Putino tėviškė ir tėvai

Lietuvos literatūrinis žemėlapis Marijampolės apskrityje II Gudelių valsčiuje esantį Pilotiškių kaimą yra atžymėjęs literatūrinės vietovės ženklu. Kodėl? Už ką? Stvėriausi ieškoti savo turimoje literatūroje šitokiu būdu pagarsintų Pilotiškių. Pirmiausia puoliausi prie Kviklio "Mūsų Lietuvos". Apie Pilotiškius nieko. Kviklys tik "Mūsų Lietuvos" III tome 216 psl. puse lūpų prasitaria, kad Pilotiškių kaime 1893 m. yra gimęs rašytojas prof. Vincas Mykolaitis - Putinas. Kiek daugiau žinių paduoda apie Pilotiškius L. Enciklopedijos 22 tomas 236 psl. Enciklopedija informuoja, kad "Pilotiškių kaimas II Gudelių valsčiuje, Marijampolės apskrityje, nuo Simno gižk. stoties 15 km. ir nuo Barbieriškio 14 km.; 1923 m. buvo 27 ūkiai ir 157 gyventojai. Rašytojo Mykolaičio-Putino tėviškė". Smalsuolio tokios trumpos žinios nepatenkins. Paprastam eiliniam lietuviui gal jų ir užtenka. Kas jų norės daugiau, susiras kituose šaltiniuose. Mažas šaltinėlis esu ir aš. Su Putinu esame kaimynai. Kaimynystėje augom. Ne per artima kaimynystė, bet vis tiek kaimynystė. Jis Gudelių parapietis, aš Igliaukos. Tos dvi parapijos susisiekia savo ribomis. Jis ten ir gimė, aš gi tik augau Igliškėlių kaime nuo 5 m. amžiaus ligi 20. Putino tėviškėje teko būti kelis kartus. Su juo susidūriau tik Seinų kunigų seminarijoje, į kurią jis įstojo vienerius metais vėliau. Mano motina buvo bearklė. Tad į Seinus tekdavo vykti ir iš jų parvykti tik kurio nors kaimyno dėka. Pradžioje naudodavausi greti mos Gudinės kaimo Lelešiaus paslauga, kurio sūnus tuo metu mokėsi taip pat Seinų seminarijoje. Jis ją baigė dviem metais anksčiau. Tad baigė mane važioti Putino tėvas Mykolaitis.

Pilotiškiai kaimas, kokių Lietuva turėjo šimtus — nei istorinių paminklų, nei ypatingo gamtos grožio, nei patogumų. Pilotiškiai užkampis. Jis yra atsiradęs tarp Barbieriškiagirės ir Ivoniškio masyvo. Kapsai tokias vietas vadina pagiriais. Paprastai pagiriai turi tam tikrų skirtingų bruožų savo būde. Pilotiškiai nuo kitų girininkų tuo atžvilgiu nėra atsilikę. Žemė vidutiniška. Ūkiai kaip suvalkiečių didžiumos — 24 margai, apie 13 ha. Ūkininkai gyvena pusėtinai pasiturinčiai. Putino tėviškės sodyba ant kalvelės, trobesiai gražūs. Iš tolo matyti tvarkingo ir rūpestingo ūkininko ranka.

Abu tėvai susipratę lietuviai ir katalikai. Nuaugę gražiai, lieknі ir tiesūs. Tėvas su žemyn nukarusiais ūsais, ramaus būdo, kaimo autoritetas. Motina labai religinga, jautri, mandagi ir nedrąsi moteris. Putinas savo būdu ir net veidu daugiau panašus į savo motiną, negu į tėvą. Putino pavyzdys rodo, kad poetai gali gimti ir grožiu nepatraukliose vietose.

Putinas kunigų seminarijoje

Kalbamais laikais į kunigų seminarijas stodavo baigę 4 gimnazijos klases. Tokių buvo daugiausia. Bet įstojusių tarpe buvo ir baigusių mokytojų seminarijas ir 6, 7 ir 8 gimnazijų klases. Putinas buvo keturklasis. Jo paties pasisakymu, į kunigų seminariją jis stojo savu noru, neverčiamas ir tėvų neįkalbinėjamas. Į seminariją iš gimnazijos atvyko jau susipratęs lietuvis, jaunas bernelis, neimponuojančios išvaizdos: lieknas, vidutinio ūgio, nedrąsus, užkalbintas parausdavo, neiškalbingas, nekalbus, ėjo viena petį pakreipęs pirmyn, lyg prieš didelį vėją. Mokėsi vidutiniškai. Apie jo talentus nieks nežinojo. Manau, kad nežinojo ir jis pats.

Seminarijoje turėjome lenkų kalbos ir literatūros profesorių kun. Pr. Vondolovskį. Profesorius puikus. Bet aršus lenkas fanatikas, nors stengdavosi visuomet su lietuviais būti mandagus. Jis vadovavo lenkams partizanams, kurie vienu tarpu buvo užėmę Seinus. Jis atrado Putino talentą. Seminarijoje profesorius patikrinęs klierikų rašto darbus, grąžindavo juos savininkams, daugiau ar mažiau juos pakritikavęs. Po vieno tokio rašymo Vondolovskis paklausė Putiną, ar jis rašąs eilėraščius. Putinas paraudęs atsakė neigiamai. Vondolovskis patarė jam pamėginti, nes jo rašto darbai lenkų literatūros temomis poeto talentą aiškiai rodo.

Seinų kunigų seminarijos klierikai turėjo slaptą klierikų draugiją, kurios tikslas buvo: stiprinti būsimųjų kunigų tautinę dvasią ir susipratimą, lavinti pasireiškiančius plunksnos ir iš kalbos gabumus, žodžiu, pareng ti lietuviškajam gyvenimui naudingą darbininką bent parapijos ribose. Kalbamu metu visas seminarijos lietuviškas darbas koncentravosi toje draugijoje, nes viešai su juo nebuvo sąlygų pasirodyti. Į tą draugiją buvo įtraukiami visi gabesni ir veiklesni klierikai. Ta draugija prie atvykusių pirmamečių pristatydavo po vieną savo narį patirti ar jis tinka draugijai. Neprisimenu, kas buvo pristatytas prie Putino ir kada jis buvo pakviestas į tą draugiją. Galimas daiktas, kad tik po Vondolovskio jo talento suradimo. Visi draugijos nariai turėjo nustatytu laiku parašyti rašinį ir susirinkime jį perskaityti. Iš Putino pareikalauta parašyti eilėraštį. Datos neprisimenu, bet gerai prisimenu, kad jo pirmas eilėraštis buvo pavadintas **Putinas.** Po paskaitos paprastai galėjo visi nariai pasisakyti skaityto rašto reikalu. Klausytojai pasigėrėjo tada dar ne Putino "Putinu". Bet draugijos kritikas Petras Gerulis, kurį vadindavome lietuvišku Bielinskiu, smarkiai "Putiną" sukritikavo, pabrėždamas, kad Mykolaičio "Putinas" labai kvepiąs Maironiu, bet galutinėje išvadoje pripažino, kad Mykolaitis esąs Dievo pašauktas poetas ir jo pareiga nenustoti miklinti savo plunksnos. Po to įvykio Mykolaitis jau virto Putinu ir garbingai tą viešą slapyvardį išlaikė ligi savo gyvenimo pabaigos. Eilėraštį gi Petras Gerulis savo kieta kritika palaidojo amžiams. Pats Mykolaitis jo neįdėjo į jokį savo kūrybos rinkinį. Anais laikais tą "Putiną" buvau išmokęs mintinai. Šiandien gi, deja, jo nei vienos eilutės nebeprisimenu.

Tuo metu tos draugijos pirmininku buvau aš. Nelengvai man vyko Mykolaitį prikalbinti pasirodyti susirinkime pakartotinai su kokiu savo eilėraščiu. Po Gerulio kritikos Mykolaitis nė kalbėti nenorėjo apie pasirodymą susirinkime su antru eilėraščiu. Bet pavyko jo užsispyrimą palaužti. Sutiko ir pasirodė. Su kokiu eilėraščiu pasirodė, neprisimenu. Po šio antrojo atvejo vargo su Mykolaičiu jau nebetu rėjau. Pats paskaitydavo. Iš Gerulio susilaukdavo pagyrų su viena kita pastaba. Tik šioje poezijos srityje Mykolaitis tada tesireikšdavo.

Mano ir Mykolaičio laikai 1908 - 1913 - 1914 metai seminarijoje lietuviams buvo sunkus. Galėjom dirbti tik požemyje, minėtoje slaptoje lietuvių draugijoje. Reikėjo atlaikyti lenkų fanatikų profesorių spaudimą ir tęsti kovą su lenkais klierikais, kurių pusę palaikydavo profesoriai, ypatingai viceregensas (inspektorius) Jalbžikovskis. Visa eilė kilnesnių klierikų toje kovoje ir žuvo. Iš žymesnių paminėsiu minėtą literatūros gabų kritiką Petrą Gerulį, pasirašinėjusį slapyvardžiu Kragas ir Joną Navicką, kuris vėliau labai gražiai pasireiškė marijonuose.

Nesmagumai kilo visai netikėtai dėl visai kitų priežasčių. Vieną kartą, susirinkime kalbėdamas kažkuriuo klausimu, Mykolaitis pabrėžė, kad kunigas negalįs būti geru poetu, nes jam neprieinamas vienas įkvėpimo šaltinis — moteris. Savo pašaukimo jis čia nelietė ir niekad neminėjo apie savo pašaukimo susvyravimą. Šitame klausime jį palaikė kitas gabus plunksnos valdytojas Juoz. Leonardas Avižienius. Jis rašė poetine proza trumpus kūrinėlius. Kai kurie jo kūrinėliai pasidarė labai populiarūs, kaip pvz. "Pageltęs lapelis". Petrapilio studentai ir studentės jį dainuodavo, akompanuodami gitara ar kitu instrumentu. Gaila, kad jis, išėjęs iš seminarijos, savo gabią plunksną metė. Mano keli jam rašyti laiškai, kad tęstų savo gražiai pradėtą kūrybinį darbą, pasiliko be atgarsio. Putino iškeltu klausimu diskusijos tęsėsi ilgai. Tačiau rimtos paskaitos apie žymius poetus dvasininkus Mykolaičio - Avižieniaus tezę visai sugriovė. Bet juodu jos laikėsi įsikirtę. Buvo aišku, kad jie savo teze norėjo tik pridengti savo norą išstoti iš seminarijos ir tuo būdu pasišalinti nuo kunigystės. Kai jiem buvo ta jų intencija iškelta, jie daug jos ir nesikratė. Tuomet mes, beišeiną į kunigus lietuviai, pažadėjom Mykolaičiui ir Avižieniui duoti stipendijas baigti universitetus užsienyje. Jie buvo tuo patenkinti. Tačiau kilo Pirmasis pasaulinis karas. Visus jaunus vyrus ne kunigus šaukdavo į kariuomenę ir varydavo į frontą. Mūsų minėtiems vyrams teko rinktis — karo frontas ar kunigystė. Pasirinko kunigystę. Avižienius ją garbingai išlaikė. Kiek laiko vikaravo. Buvo Lazdijų gimnazijos kapelionu, paskui Kražių gimnazijos direktorium, vėliau Skuodo parapijos klebonu ir dekanato dekanu. Antruoju bolševikmečiu jis mirė, būdamas Kelmės altaristu, palikdamas gero žmogaus ir pavyzdingo kunigo prisiminimą žmonese. Putinas gi suklupo. Vedė.

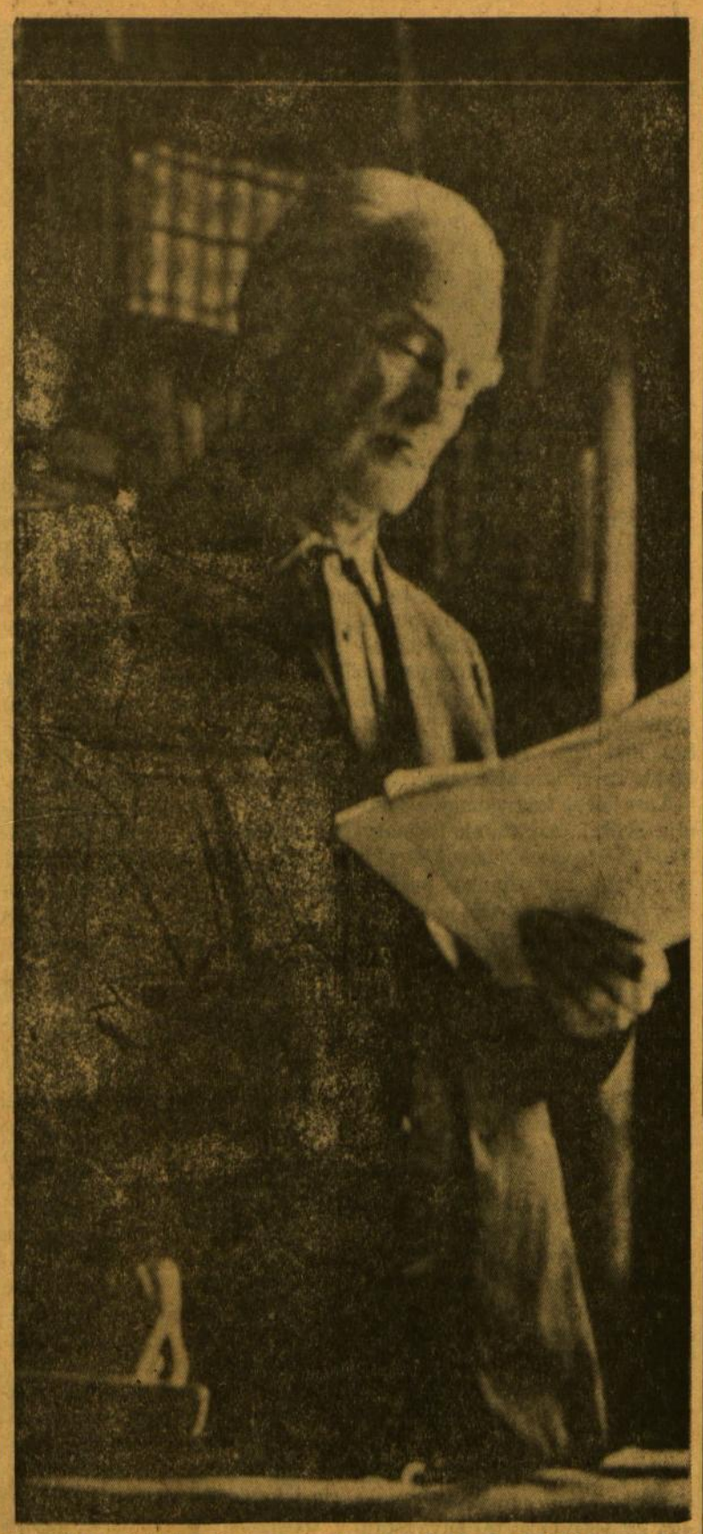

Vincas Mykolaitis - Putinas, poetas - rašytojas, profesorius, miręs birželio 7 d. Lietuvoje, Kačerginėje, eidamas 75 metus.

Putinas Petrapilio akademijoje

Pirmo didžiojo karo metu Putinas atsidūrė Rusijoje. Čia įstojo į Petrapilio dvasinę akademiją studentu. Karo metas. Neramumas. Vargas. Nepritekliai ir maisto ir pinigo. Putinas gyveno tuo pačiu gyvenimu, kaip ir visi, atsidūrę tokiose sąlygose. Akademijoje jis rado daugiau laisvės, kuri rimtoms studijoms į gerą neišėjo. Santykiai su lenkais studentais buvo tokie pat, kaip ir Seinų seminarijoje. Nors akademija turėjo lenkų profesorių daugiau, negu Seinų seminarija, bet tie profesoriai buvo objektyvesni, tolerantiškesni ne lenkų kilmės studentams. Profesoriai į studentų tarpusavio santykius nesikišo. Tai nuopelnas naujai paskirto akademijos rektoriaus kun. Radziševskio. Susikirtimų būdavo. Tačiau prieš lenkus stodavo ne tik lietuviai, bet ir kitų tautų studentai: latviai, gudai ir vokiečiai. Kitataučių susidarė didžiuma, ir tuo būdu praktiškai buvo išspręstas ilgus laikus daug ką varginęs klausimas: kieno yra akademija? Lenkų teigimu, ji buvusi "polska učelnia", o visi kiti tai neigė. Vardas ne tiek būtų svarbus reikalas. Bet lenkai darė iš to išvadą ir norėjo tos mokyklos gyvenime pirmaut ir vadovauti net ir visiems kitiems. Putinas visuomet atitinkamai jo būdui pasyviai dalyvavo ne lenkų pusėje kartu su visais kitais ne lenkais studentais.

Seinų seminarijoje Putino talentas sužibo, nors darbo sąlygos joje buvo sunkios, nes rašymas ir savo raštų spausdinimas buvo uždraustas. Akademijoje gi buvo laisvė. Laisvė ne tik dirbti nekliudomai, bet ir išėjimo laisvė. Akademijos studentai lengvai buvo išleidžiami į miestą ir jie galėjo laisvai dalyvauti drauge su pasauliečiais studentais visuomeniniame darbe, susirinkimuose ir vienur kitur laisvai galėjo pasisvečiuoti. Žinoma, akademija taip pat buvo uždara mokykla su savo bendrabučiu. Turėjo ir tam tikrų varžtų, nes be jų būtų neįmanomas bet koks darbas ir ramybė. Putinui akademijos gyvenimas patiko. Jis čia pašventė daug laiko savo kūrybai ir kitiems darbams. Čia gimė jo poema "Kunigaikštis Žvainys", čia išėjo į saulės šviesą jo pirmas eilėraščių rinkinys "Raudoni žiedai" kuriame tilpo ir minėtas "Kunigaikštis Žvainys". Jis dirbo akademijos studentų leidžiamų "Ateities Spindulių" redakcijos kolektyve, padėjo dirbti "Lietuvių Balso" redaktoriams. Akademijoje jo talentas gerokai subrendo. Putinas pasidarė žinomu, mėgiamu ir garbinamu poetu. Šitai jam ir padėjo pasiekti jo senąjį svajotąjį tikslą — užsienį. Užsienis jį traukė. Vakarai.

(Nukelta į 4 psl.)

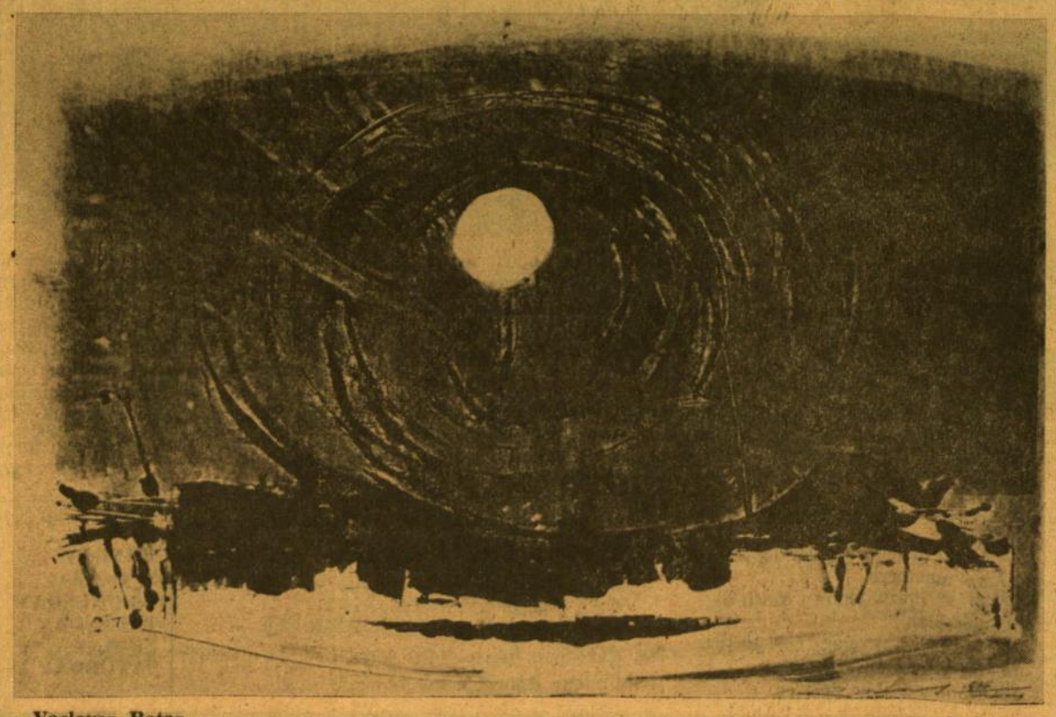

Vaclovas Ratas — Naktis

Vincas Mykolaitis — Putinas

SONETAI

Mane masina Vilniaus bokštai ir gatvelės
Ir mėlyni pušynai šlaitų ir krantų, —
Ir sraunūs vandenys nerimstančios Vilnelės,
Ir daug kitų žavingų vietų ir vardų.

Ir lyg sapne regiu aš Miestą stebuklingą
Pro gotikos vitražų mėlynus stiklus, —
Ir žemės šios buitis jau man nereikalinga,
Tapau jai svetimas, nykus ir nebylus.

Ten kažin kur padangėj raizgos šviesios gijos
Ir debesis nuplauna mėlyna banga.
Bet kodėl gi širdis to tyro aukščio bijos
Ir į miglotą žemę tiesiasi ranka?

Žinau: tai ta, kurią visa širdim myliu,
Keliauja žemės vingių nykstamu keliu.

1955

*

Mes klausėm Šuberto, Bethoveno ir Bacho,
Ir Mocarto džiaugsmingų, dieviškų garsų.
Atminus tai, ir šiandien man širdis dar plaka,
Kad buvo su tavim taip gera ir šviesu.

Jaučiau tave grėsmėj įtūžusio likimo
Ir šėlstančiame Bacho fugų gaivale,
Jaučiau tave, kai audros skliautuose nurimo
Ir stygos sudūzgė harmonija tylia.

Praėjo visa tai kaip šviesūs sapno monai,
Bet aš širdy toliau tą muziką tęsiu.
Ir grįžta atgalios tie stebuklingi tonai,
Ir kelia man naujų aidų ir atgarsių.

Ar tu, manęs pasilgus, kartais paspėlioji,
Kad taip kartojasi ir mūsų "Nebaigtoji"?

1955

*

Aš šiandien tau aukoju dar vieną sonetą.
Jame netolimų dienų aidai plevena.
Tie šviesūs atminimai dar širdy gyvena,
Kaip buvo džiaugtasi, svajota ir mylėta.

Buvai tu man dosnaus likimo pažadėta,
Kad neramios buities saulėlydį nušviestum,
Kad, sielvartui užėjus, ranką man ištiestum,
Kad rastum manyje ir draugą, ir poetą.

Ir štai gyva verdenė širdyje išseko.
Tu nuėjai viena naujų versmių ieškoti.
Jau linksta pakelėj žolės stiebai rasoti,
Ir driekiasi šešėliai ant duobėto tako.

Nejaugi tavo akys man nebesušvis,
Nejau mane priglobs vien ta niūri naktis?

1959

*

Čiulbėti saldžiai apie meilę nemoku.
Nublanko jau lūpos, galva jau širma.
Jei kartais pragystu, tai stilium sunkoku —
Prigeso jau žvilgsniai, širdy tuštuma.

Tačiau ir dabar dar pro sutemų žarą,
Kai spindesį tavo akių pajuntu,
Krūtinėj staiga taip šviesu pasidaro
Ir taip ilgesinga, ir taip graudu.

Oi, ne!
Tę sielvarto metais man niekas nebando
Paversti širdies praraja juoda!
Teskverbias gyvybės syvai ir po randu,
Raudonu krauju tegu alma žaizda.

Žinau, nepražys jau skruostai papilkėję —
Tegu bent krūtinėj širdis nesenėja.

1960

*

Ir vienas, ir vienišas stoviu šių sutemų gūdy,
Lydėdamas temstančią, liūdną buities savo dieną.
Žinau, kad neverta dėl to kruvinai skaudint širdį —
Lydėt savo džiaugsmą ir laimę juk man ne pirmiena.

Bet šiandien ne taip. Kas tik buvo į dugną nugrimzdę,
Su kraujo puta kaip sakmėj štai iškilo į viršų.
Nė vienas vaiduoklis ramiai nepraėjo šalimais
Ir šaltu atodūsiu širdį paliest nepamiršo.

Gyventi dar noriu ir džiaugtis gyvybės palaima,
Ir nušviestą veidą pakelti į dangų žvaigždėtą,
Ir sutemoj pamestą draugą netyčia sutikti,
Ir bent prisiminti, kas buvo dar vakar žadėta.

Ir guodžiuosi vienas: gal draugas, paklydęs tam gūdy,
Taip pat ir manęs, kaip aš jos, pasiilgsta ir liūdi.

1960

SKAUSMO VALANDA

Ta skausmo valanda kaip ašara sūri
Į sielos gelmenas be garso nulašėjo.
Pripildyta taurė — ir nieko neturi,
Kas širdį džiugino ir guodė, ir žavėjo.

Ir visa, ką lig šiol mylėjau ir kenčiau,
Dabar vien tuštuma be atgarsio ir aido.
Ir sutemų ertmė kaskart arčiau, arčiau,
Bet sutemos šįkart daugiau širdies nebaido.

Į sutemas grįžtu, į naktį atgalios.
Naktis kaip motina man buvo daugel kartų.
Dienovidžio kaitra daugiau nebevilios,
Nuo saulės bučinių širdis juodai apkarto.

Susikaupiau savy rūstus ir nebylus
Tylios, raminančios vienatvės laukimu.
Širdis nei prievartai, nei melui nepaklus,
Skausmingai nusivylus laime ir džiaugsmu.

Dabar į gilų aukštį pakeliu akis,
Kur begaliniai toliai driekiasi žvaigždėti.
Žinau — kitokios laimės ilgesys atgis,
Žinau — kitokis džiaugsmas širdį ims žavėti.

1956. VIII. 10

VINCUI MYKOLAIČIUI-PUTINUI MIRUS

(Atkelta iš 3 psl.)

Naujovė. Nauji idealai, srovės ir kryptys. Kaip jau žinomam poetui, amerikiečiai katalikai paskyrė stipendiją studijuoti užsienyje, o čia Petrapilyje įtakingi vyrai išrūpino jau užsienio pasą išvažiuoti į Šveicariją. Karo metu tai buvo nelengvas dalykas. Putinas, Petrapilyje išbuvęs dvejus metus 1915-1917 pačiame Rusijos revoliucijos įkarštyje, išvyko laimingas per Švediją į Šveicarijos Fribourgo universitetą, kurį ir baigė daktaro laipsniu.

Šveicarijoje su juo kartu neteko gyventi, tai nieko ypatingesnio apie jį iš to laikotarpio negalėčiau parašyti. O kas buvo rašyta kitų, nenoriu kartoti. Žinau tiek, kad ir Šveicarijoje Putinas buvo tas pats: ramus, nedrąsus, darbštus, nepasireiškiąs viešumoje, neapleidžiąs savo plunksnos ir sąžiningai einąs kunigo pareigas.

Putinas Lietuvoje

Gavęs Fribourgo universitete daktaro laipsnį ir dar pabuvojęs viename kitame universitete, kiek ilgėliau Miuncheno, Putinas grįžo į Lietuvą. Čia jis buvo pakviestas dirbti į Teologijos filosofijos fakultetą. Pirmas įspūdis toks: Putinas grįžo nepasikeitęs, toks pat, koks ir išvyko iš seminarijos ir iš akademijos: tie patys draugai, tie patys darbai, tie patys susitikimai ir ta pati nenudilusi kunigystė. Moteris, kuri buvo perėjusi skersai pašaukimo į kunigus kelio, atrodė, buvo pasitraukusi nesugrįžtamai, kaip pasitraukė ir iš L. Avižieniaus kelio.

Putinas visur buo mielai priimamas ir pagerbiamas. Ateitininkai jam pavedė savo organo "Židinio" redagavimą. Ir gyvenimas pradėjo slinkti normalia vaga. Bet kas darėsi Putino širdyje, niekas nežinojo. O jis pats — tylus ir nedrąsus žmogus niekam savo širdies užuolaidų neatskleidė. Visą paslaptį ir iškunigėjimo procesą Putinas atskleidė savo romane "Altorių šešėly". Galutiniam žygiui žengti jis pradėjo rengtis gerokai anksčiau. 1929 metais jis pereina profesoriauti į Humanitarinių mokslų fakultetą. Po truputį traukiasi iš bendravimo su katalikais ir pradeda rišti ryšius su žmonėmis, stovinčiais atokiai nuo Bažnyčios ir ardančiais jos autoritetą. Jam tai padaryti palengvino įstojimas į Humanitarinių mokslų fakultetą, kurio profesūros tarpe tokių žmonių netrūko. Jis nuvokė, kad, žengus galutinį žingsnį prie moters-vedybų, jam vietos Teologijos-filosofijos fakultete nebus. Jam atrodė, kad ir buvusieji jo draugai katalikai nuo jo pasitrauks. Gyventi gi reikės. O kūryba jo su šeima neišlaikys. Tą galutinį žingsnį jis galutinai ir žengė. 1936 m. Rygoje civiliai susituokė su studente ateitininke Kvederaite. Ypatingo įspūdžio tai niekam nepadarė, nes Kaunas jo krypimą iš katalikų tarpo matė ir žinojo kuo visa tai baigsis. Ateitininkų škoji visuomenė nuo jo visa urmu neatšlijo. Kunigai taip pat su juo galutinai santykių nenutraukė. Tik tie santykiai vėso, kiek suoficialėjo. Man jis pasiliko toks pat Vincas, koks buvo ir prieš tą pasikeitimą. Ir gatvėje susitikę, vienodai pasikalbėdavom ta ar kita tema.

Tiesa, jo romanas "Altorių šešėly" mūsų visuomenėje ir spaudoje sukėlė nemaža triukšmo ir smalsumo. Juo susidomėjo ir vysk. A. Karosas. Vieną kartą (datos neprisimenu) vyskupas mane išsikvietė į Vilkaviškį ir štai kokį uždavinį pavedė atlikti: Esi artimuose santykiuose su kun. Mykolaičiu. Jis parašė romaną "Altorių šešėly". Be abejo, jį esi skaitęs. Romanas įdomus. Gerai parašytas. Autoriaus talentas neginčijamas. Bet jis neužbaigtas. Nukunigėjimų pasitaiko. Pasitaiko ir metimų kunigystės dėl moters. Bet tokie kunigai dažniausiai prieš mirtį grįžta prie Dievo ir prie Bažnyčios, kaip grįžo Jonas Žilius. Užbaigoje kun. Mykolaitis turėtų Vasarį sugrąžinti į kunigus. Čia perdaviau tik vysk. kalbos turinį. Nuo patikėto uždavinio neatsisakiau, nors žinojau, kad Putinas moka užsispirti ir be argumentų, tyla reaguodamas į kitos šalies argumentus. Su Putinu sutarėm susitikimo valandą Kaune, jo bute, Vytauto kalne. Koks tai buvo metas, sunkiau dabar atsiminti. Nuėjau apie 10 val. vakaro. Jau buvo sutemę. Už Putino lango Kaunas kaip ant delno buvo išsitiesęs apačioje ir paskendęs nakties žiburiuose. Tokio Kauno niekad ne buvau matęs. Nuo tokio vaizdo negalėjau akių atitraukti. Paprašiau, kad šeimininkas leistų mūsų pašnekesį atlikti prie lango. Putinas atnešė 2 kėdes. Susėdę pradėjom kalbą nuo pašalinių klausimėlių, kaip paprastai tokiuose atvejuose būna. Po trumpo laiko, galėjo būti apie 11 val. vakaro, iškėliau vyskupo man pavestą klausimą. Paminėjau vyskupo "Altorių šesely" vertinimą ir jo pasiūlyma. Visa atpasakojau kiek plačiau, pridėdamas ir savo minčių. Tarp kita ko, jam pasakiau, kad ir aš tragiškai į romaną nežiūriu, bet vyskupo nuomonę palaikau. Man visa tai pasakojant, protarpiais Putinas, lyg pritardamas mano žodžiams, numuksėdavo m-u-u-u, a-a-a. Pabaigęs savo ekspoziciją, nutilau. Ir Putinas nustojo mūkęs. Įsiviešpatavo nejauki tyla. Vėl pradėjau savo temą tik su kitais argumentais. Ir vėl iš Putino pusės išgirdau tą patį m-u-u-u, a-a-a. Nutylu aš, nutyla ir jis. Ir taip pra kalbėjom kiaurą naktelę. Kauno šviesos pradėjo gesti, o dangaus skliautas blankti. Pamačiau, kad mano misija nepavyko. Bet išeidamas dar paklausiau: Vincai, pasakyk, ką aš vyskupui turiu pasakyti. Vėl išgirdau tą patį m-u-u-u, a-a-a. Su tuo mūksėjimu jis mane išlydėjo, tą jo mūksėjimą vyskupui ir perdaviau. Vyskupas labai ramiai išklausė, neparodė jokio nepasitenkinimo. Padėkojo man ir atsisveikindamas pridūrė: "Aš tikiu, kad kun. Mykolaitis savo klaidą kada nors atitaisys".

Turėjau ir kitą nemalonią misiją atlikti. Ateitininkai, matydami, kad padėtis beviltiška ir iš Putino nesusilauks posūkio kita kryptimi, pavedė man jam pasiūlyti atsisakyti nuo "Židinio" redaktoriaus pareigų. Vėl apsiėmiau. Ši misija pavyko labai lengvai. Kai jam iškėsčiau reikalą ir tokio pasiūlymo priežastis, jis visai aiškiai be mūkimo atsakė, jog pats jau rengėsi iš redaktoriaus pareigų atsisakyti ir, kiek prisimenu, sakėsi, jog vienam vadovaujančių asmenų apie savo atsistatydinimą kalbėjęs.

Taip su Putinu buvo atsisveikinta ateitininkijos, kurios tarpe jis išaugo, subrendo, kurios dėka išėjo aukštuosius mokslus ir su kuria praleido savo gyvenimo ilgiausią tarpsnį.

Putino santykis su Dievu

Kun. Vincas Mykolaitis, vesdamas žmoną, nuo Bažnyčios atsipalėšė. Bažnyčiai tai buvo skaudus dalykas. Jis, kaip kunigas, gerai žinojo iš Bažnytinės teisės, kas jo laukia už tai. Nupelnytos bausmės susilaukė. Ar jam buvo skaudūs tie faktai - atsiplėšimas ir bausmė? Kas galės šiandien pasakyti? Viešai jis apie tai nekalbėjo. Nuo Bažnyčios jis atsiplėšė, bet ar kartu jis atsiplėšė ir nuo Dievo? Bolševiku jis nevirto. Teko jam žiupsnelį kitą smilkalo paberti į liepsną ant Stalino aukuro. Teko jam vienu kitu atveju teisintis prieš savo komisarus. Bet tai dar nepasako, kad jis būtų virtęs bolševiku. Jo "Sukilėlių" pirmas tomas ir nepasirodymas antrojo tomo bei uždraudimas operos, sukurtos pagal "Sukilėlių" pirmąjį tomą, rodo, kad Putinas laikėsi kūryboje savo principų, ir bolševikai buvo bejėgiai palaužti jo nusistatymą. Vienur kur tur rasim mažą linktelėjimą bolševizmui, bet tai neišvengiama tokiame režime. Putinas nepasidavė. Jis neleido bolševizmui pavergti savo sielos ir savo idealų. Ne tik šie paminėti faktai rodo, jog Putinas pasiliko lietuvis ir kad kažkoks ryšys tarp jo ir Dievo išliko. Apie tai man rašė iš Lietuvos jo artimesni draugai. Ir juo tolyn, juo amžius didėjo, juo tas ryšys stiprėjo. Vienas mano pažįstamas rašė, jog Putinas esąs paliegėlis ir vis dažniau matomas bažnyčiose. Paklaustas kitas, šiuo klausimu atsakė: Putinas į kunigus negrįš. Iš ko jis gyventų?. Bet jis dažnas bažnyčios svečias. Iš tų faktų norėtųsi daryti išvadą, jog Putinas, atsiplėšęs nuo Bažnyčios, nuo Dievo bent visai neatsiplėšė. O neatsiplėšęs nuo Dievo, negalėjo nusikratyti ir Bažnyčia. Joje jis ieškojo Dievo ir trokštamos ramybės. Tad sektų ir antroji išvada: atsiplėšimas nuo Bažnyčios jam nebuvo visiškai be skausmo. Lygiai taip pat turėjo atjausti ir nupelnytą bausmę. Jei būtų kitaip, jo gyvenamose sąlygose, jo nieks bažnyčioje nematytų. Turimomis ir rimtų šaltinių žiniomis Šventas Sostas Putinui ir kitiems vedusiems lietuviams kunigams bausmę dovanojo ir leido katalikiškai susituokti, neleisdamas eiti jokių kunigiškų pareigų. Tomis žiniomis tą malonę jiems išrūpino artimesnieji vieno ar kito draugai. Suprantama, negalėjo tos malonės rūpinti be suinteresuotų žmonių prašymo. Jei taip, tai vyskupo Karoso pasakymas — "jis kada nors susipras" — būtų tam tikra prasme pranašingas. Putinas - Vasaris į kunigus negrįžo, bet grįžo į Bažnyčią. Ar jis mirė katalikiškai, t. y. priėmęs šventuosius sakramentus, žinių nėra. Tačiau, jei jis troško savo klaidą pataisyti ir susitaikyti su Dievu, turėjo, logiškai galvojant, trokšti ir katalikiškai mirti. Manau, netrukus šitai galima bus sužinoti. Mes galime tik jo sielai Dievo paprašyti amžinos ramybės.

Dar vienas klausimas lieka nepaliestas, būtent: ar moteris buvo poetui Putinui įkvėpimo šaltinis ir ar kunigas be moters pažinimo negalįs būti geru poetu, kaip teigė Putinas, dar būdamas Seinų kunigų seminarijoje. Į šitą klausimą neapsiimu atsakinėti. Palieku jį tiems, kurie jo kūrybos ne tik eilutes, bet ir žodžius yra jau iškratę ar dar iškratys. Aš čia paduodu tik mažą savo atsiminmų žiupsnelį.

Nepaisant Putino šešėlių, jis mums lietuviams yra didelių nuopelnų vyras ir mūsų lieteratūros istorijoje jis užėmė didelį ir garbingą lapą.

Pastaba: iškilo neaiškumas dėl Putino amžiaus. L. Enc. paduoda jo gimimo datą 1893.I.6, Seinų vyskupijos 1910 m. elenchas — 1894.II.5., Vaclovo Biržiškos Kalendorius, (Patrijos leidykla, 1946 m.) 1894.I.24, o bolševikinėje literatūroje jo gimimo data žymima 1893.1.6 (Lietuvių literatūros istorija. III tomo 1 dalis. 542 psl., kaip L. Enc. Čia būtų argumentas, kalbąs už šią datą. Katras šių šaltinių yra tikresnis? Man atrodo elenchas, nes klierikas, stodamas į seminariją, tarp kitų dokumentų turi pristatyti ir gimimo metriką. Iš kur jo gimimo datą paėmė Enciklopedija, nepasakyta. Vertėtų šis klausimas išsiaiškinti.

Pirmą pianiną padarė italas Bartolomeo Christorori 1709 metais Florencijoje (Italijoje).

— Lotynų Amerikoj jau yra 200 mil. gyvent. 1970 m. manoma bus 275 mil.

PATYS ĮSIGYKITE IR KITIEMS PASIŪLYKITE ŠILUVOS MARIJOS šventinimo ir RELIGINIO KONGRESO Washingtone MUZIKOS PLOKŠTELĘ.

PASIKLAUSYKITE ISTORINIŲ ĮVYKIŲ:

J. Naujalio Mišių, Dainavos ansamblio giedamų šventovėje,

Br. Budriūno giesmės "Sveika, Marija", atliekamos sol. A. Pavasario.

J. Štarkos kompozicijos "Tušti paliktieji namai", įdainuotos sol. R. Mastienės.

Br. Markaičio "Nenuženk nuo akmens o Marija" giesmės, atliktos sol. Pr. Bičkienės.

T. Brazio dainos "O, toli, toli", sudainuotos New Yorko Lietuvių vyrų choro, ir giesmių, giedamų tūkstantinės minios.

Plokštelės kaina $5.00; ji gaunama pas lietuviškų plokštelių platintojus arba pas leidėją: Šiluva Record, 110 W. Lafayette Ave. Baltimore, Md. 21217

TRADICINĖ LIETUVIŲ DIENA

MARIANAPOLYJE

THOMPSON, CONN.

LIEPOS 4 D. 1967 M.

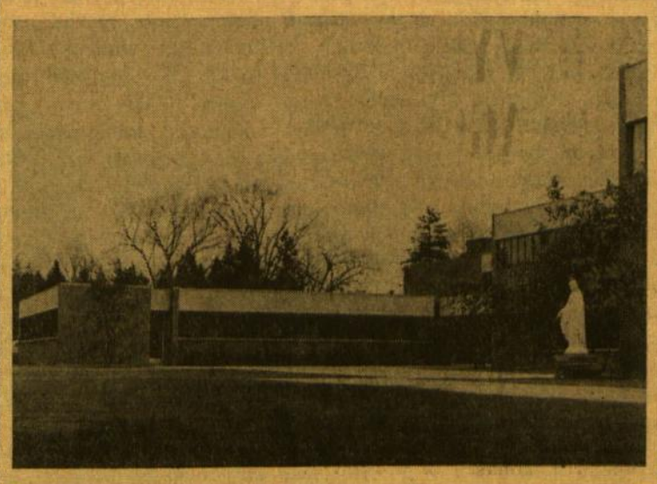

DIENOS PROGRAMA

11:00 Iškilmingas Šv. Mišias atnašaus D. G. Kun. BENEDIKTAS GAURONSKAS, Šv. Andriejaus Parap. Klebonas, iš New Britain, Conn.

Pamokslą sakys D. G. Kun. VACLOVAS MARTINKUS, Šv. Kazimiero Parap. Klebonas, iš Providence, Rhode Island.

Šv. Mišias giedos Šv. Andriejaus Parap. Choras, vadovaujant Muz. JONUI BEINORIUI, iš New Britain, Conn.

12:00 Pietūs ir įvairios pramogos.

3:30 Meninė programa, šokiai . . . .

LIETUVIŲ DIENOS RENGĖJAI ir Marianapolio Marijonai kuo nuoširdžiausiai visus kviečia dalyvauti šioje TRADICINĖJE LIETUVIŲ ŠVENTĖJE. Puiki proga pasinaudoti Dievo palaima: dalyvauti Šv. Mišių aukoje po "atviru dangum", išgirsti gražių lietuviškų giesmių ir skambių dainų, laimėti vertingų dovanų, susitikti su draugais ir pažįstamais, apžiūrėti naujai atsikuriantį Marianapolį, bendrai pasilinksminti ir pasigrožėti gražia Marianapolyje vasaros gamta. LAUKSIME!

CIRCUIT TV & RADIO (LIETUVIAI)
Sav. DAN LIUTIKAS
NAUJŲ PARDAVIMAS — VARTOJAMŲ TAISYMAS
GREITAS patarnavimas — GARANTIJA — KREDITAS
2412 WEST 71st ST., CHICAGO, ILL. 60629. TEL. 471-2446

LEO'S SINCLAIR SERVICE
5759 So. Western Avenue
LEONAS FRANCKUS Sav.
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos
Tune-ups ir Motorų Remontas
Kampas 58th Street
Telefonas PRospect 8-9583

TV, Radio, Stereo, Air-Conditioners
BANGA
Pardavimas ir taisymas
2649 West 63rd St. Tel. 434-0421
P. Ruderas K. Šimulis

HIGH QUALITY WORK ON
ALL GARMENTS
• CLEANING • PRESSING
• DYEING
Expert Repairs And Alterations
Shirt Service And Bachelors Bundles
Shirts Beautifully Laundered.
LITTLE VILLAGE CLEANERS
3619 W. 26th St. Tel. 762-9193
(Formerly Brodsky Cleaners And Tailors)
Open daily 8 A. M. till 8 P. M.
Saturday 9:30 A. M. till 8 P. M.
Closed Sunday.

MARQUETTE PARK - AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE

30 MILIJONŲ PERŠOKUSI BENDROVĖ

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4 3/4 % METAMS

VISUOSE TAUPYMO SKYRIUOSE

FEDERAL HOME LOAN BANK SYSTEM — FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS — INSURED

Federalinės vyriausybės apdraudos įstaigoje visos taupymo sąskaitos apdraustos iki $15,000.00

6245 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL. 60636 TEL. GR 6-7575

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena tarp žymesniųjų krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdingai, saugiai ir pelningai jau virš 13 metus, visada prisilaikydama saugumo ir išmokėdama palyginamai aukštą dividendą. Per paskutinius 10 metų Chicago Savings išmokėjo savo taupytojams virš 14 milijonų dolerių dividendų. Chicagos Taupymo Bendrovė stengiasi būti stipri finansiškai ir teikti pačius geriausius patarnavimus savo taupymo ir skolinimo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis, noriai prisidėdami darbais ir finansais, kad galėtų pasiekti geresnių gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalais kreiptis į Chicagos Taupymo ir Skolinimo Bendrovę, išaugusią į virš $84,000,000 turto įstaigą.

CHICAGO SAVINGS BENDROVĖ kviečia visus lietuvius, ypatingai tuos, kurie dar nesate aplankę mūsų 84 milijonų dol. finansinės įstaigos, vienos įdomiausių visoje Chicagoje.

Atsilankę pamatysite gėlėmis išpuoštą pirmą įstaigos aukštą. Laimės Šaltinėlį — Wishing Well, per kurį surenkama ir išdalinama kasmet įvairioms labdaringoms įstaigoms apie $1,200.00. Pamatysite plačiai žinomą didelį Chicago Savings Prezidentinį kambarį, kuriame yra vietos 200 asmenų ir kuris veltui duodamas organizacijų susirinkimams. Susirinkusiems veltui jame teikiame kavą. Šis kambarys yra išpuoštas dideliais Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentų paveikslais ir trumpomis jų gyvenimo žiniomis. Pamatysite įvairių rinkinių kabinetą ir daug kitų įrengimų bei patogumų, kuriais per metų metus naudojasi mūsų taupymo ir skolinimo nariai.

Ypatingai kviečiame vaikų tėvus pradėti taupyti vaikų tolesniui reikalingus pinigus. Mes turime specialų skyrių, kuriame taupomi mokslui reikalingi pinigai (College Bonus Savings). Šiame skyriuje laikomiems pinigams mokami patys aukščiausi dividendai, net iki 5¼%. Šiandien mokslas kainuoja nuo $6,000 iki $12,000 ir daugiau. Jei pradėsite mažais mėnesiniais indėliais taupyti nuo vaiko jaunų dienų, tai nei neapsižiūrėsite, kai sutaupysite mokslui reikalingus pinigus. Galite pradėti $2.50, $5.00, $10.00 arba net $25.00 sumomis į mėnesį. Kai padėsite 200 kartų po $25.00, tai susidarys reikalinga suma. Tokiu būdu bus užtikrintas jaunimui reikalingas mokslas. Vaikams bus lengvesnė ir gražesnė ateitis, o tėvams rūmesnė sąžinė. (Šio mokslo taupymo skyriaus nereikia sumaišyti su dabar garsinamu Certificatų taupymo skyrium)

Valdyba, direktoriai ir visi tarnautojai Jūsų lauksime.

JOHN PAKEL, Sr., Prezidentas

STAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

1. Insured Family Savings
2. College Bonus Savings
3. Christmas Club Savings
4. Vacation Club Savings
5. Home Mortgage Loans
6. Home Improvement Loans
7. All Types of Insurance
8. Sell and redeem U. S. Bonds
9. Safety Deposit Boxes
10. Free Community Rooms for
10. your organization meeting
10. (Free Coffee)
11. Cash checks and pay all family
11. bills with our special money order checks. No service charge to members.
12. U. S. Postal Stamp Machine
12. Service.
13. We sell Travelers Checks.
14. Save-by-mail Kits
15. Notary Public Service
16. Two large Free Parking Lots
17. Free Theatre tickets two Saturdays each month for your children and mothers.
18. Christmas party with gifts to College Bonus Members.

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY ..... 12:00 P.M.—8:00 P.M.
TUESDAY ..... 9:00 A.M.—4:00 P.M.
WEDNESDAY ..... Closed All Day
THURSDAY ..... 9:00 A.M.—8:00P.M.
FRIDAY ..... 9:00 A.M.—8:00 P.M.
SATURDAY ..... 9:00 A.M.—12:30 P.M.

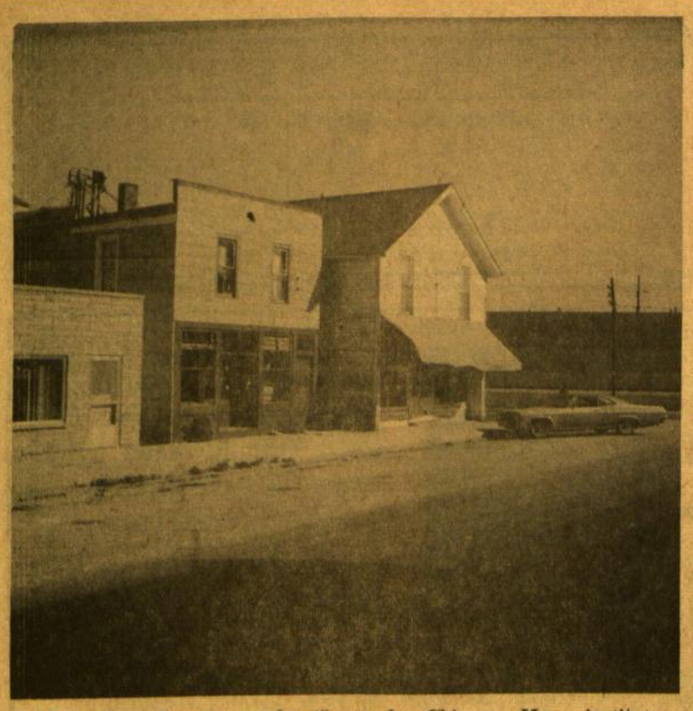

Jono Dovydėno nuotrauka iš parodos Chicagos Meno institute

J. DOVYDĖNO FOTO PARODA CHICAGOS MENO INSTITUTE

ALGIMANTAS KEZYS, SJ

Šiuo metu (nuo gegužės 27 iki liepos 23 d.) Chicagos Meno institute, fotografijos skyriaus galerijoje (Gallery 106) vyksta lietuvio **Jono Dovydėno** foto paroda. Parodoje išstatyta apie 60 įvairaus dydžio nuotraukų.

Kas yra Jonas Dovydėnas? Jis yra rašytojo Liudo Dovydėno sūnus, šiuo metu gyvenąs Chicagoje. Jis yra gimęs 1939 metais Lietuvoje, 1949 metais atvyko su tėvais į JAV, apsistojo netoli Scrantono, Pensilvanijoj. Baigęs gimnaziją, pustrečių metų ištarnauja Amerikos aviacijoje. Po to studijuoja anglų literatūrą Brown universitete. Susidomi daile ir braižyba. Lanko The Rhode Island School of Design mokyklą, vėliau gilinasi Illinois Technologijos institute Chicagoje. Fotografijos menu pradėjo .domėtis, tarnaudamas kariuomenėje. Būdamas Rhode Island School of Design mokykloje, turėjo progos mokytis pas garsųjį fotografijos mokytoją Harry Callahan, iš kurio paveldėjo ne tik fotografijos techniką liečiančias žinias, bet ir norą pasišvęsti foto menui. Nuo 1966 metų Jonas Dovydėnas dirba kaip fotografas Urban Renewal įstaigoje Chicagoje. Savo nuotraukas apie miesto gyvenimą spausdina šios įstaigos įvairiuose leidiniuose.

Žinant, kad Jonas Dovydėnas užsiima miesto vaizdų fotografavimu, buvo galima tikėtis, kad ir šioje parodoje jis išstatys daugiausia miesto vaizdų. Bet taip nėra. Šalia keletos gatvės gyvenimo nuotraukų čia rasime ir gamtos bei kaimo vaizdų, portretų, abstraktinių bandymų, dvi serijines studijas (Illinois žiemos peizažai ir medžių siluetai), 12 spalvotų nuotraukų. Tai vaizdai, kuriuos jis nufotografavo atostogų metu, keliaudamas po Amerikos kraštą — Kentucky, Colorado, Pennsylvania, Louisiana, Rhode Island, Wisconsin, Illinois valstybėse. Atrodo, kad Dovydėnui, kaip ir ne vienam kitam fotografui, geriausiai sekasi tada, kada jo nevaržo užsakovo pageidavimai, kada laisvai gali pasirinkti temas bei priėjimą prie jų. Geriausiai pasisekę laikytini jo žiemos peizažai Illinois valstybėje, pavienių asmenų ir grupės portretai.

Užklaustas apie savo fotografinį "credo", Dovydėnas pasakė, kad jam rūpi parodyti ne vien miesto gyvenimą, bet ir gamtą, kurioje nėra gyvybės. Gamtą jis supranta kaip didelę tuštumą, kurios negyvosios formos gali būti pastabaus fotografo atkurtos ir paverstos abstrakčiais simboliais. Paveikslas jam yra išdava sužadintų jausmų, kurių reikšmės jis nesistengia suprasti. Jam norisi parodyti gryną vaizdą, kuris nėra apsunkintas pasaulėžiūra, nuomone ar sąžine. Fotografui menininkui negana pažinti savo amato techniką, dar reikia tam tikro susižavėjimo, pajautimo ir vaizdo meilės. Savo mokytojais Dovydėnas laiko jau minėtą Harry Callahan, iš kurio pasisėmė techninių žinių, garsųjį prancūzų fotografą Cartier - Bresson, kuris jį žavi savo taikliai pagautais momentais, na, ir M. K. Čiurlionį, kuris jam teikia mistikos ir poezijos. O kaip su rašytojais? Būdamas literatūros studentas, jis ne tik gėrisi literatūros veikalais, bet ir pats turi slaptą norą rašyti. Jau yra sukūręs keletą apysakų angliškai. Jo tėvas, be abejo, turėjo čia taipgi nemažai įtakos. Jis pats sakosi, kad norėtų būti kaip jis. Jonas Dovydėnas puikiai kalba lietuviškai. Reikia tik džiaugtis, kad ir vėl vienas lietuvis Chicagos Meno instituto buvo pagerbtas, suruošiant individualią jo darbų parodą.

Nuotraukos meninninkas Jonas Dovydėnas, kurio darbų paroda nuo gegužės 27 iki liepos 23 vyksta Chicagos Meno institute.

Jono Dovydėno nuotrauka iš jo foto darbų parodos Chicagos Meno institute

KULTŪROS TEMOMIS KITUR

Novelė apie save

Albinas Morkus, prieš kiek laiko išvykęs į okupuotą Lietuvą, gyvendamas Chicagoje, nepasižymėjo jokiais literatūriniais gabumais, gi išvykęs į pavergtą Lietuvą, pasidarė rašytojas. Lygiai taip pat dr. A. Margeris. Čia jis buvo kaip vienas ryškiausių grafomanų, gi pavergtoj Lietuvoj lyginamas net su Venclova. Žinoma, nemanome, kad jie labai kuo daug skirtųsi, tie visi trys beletristai yra neperdaug Dievo ar Lenino apdovanoti, nebūtų ir ko kalbėti, jei ne viena novelė, kurią Alb. Morkus išspausdino šių metų "Pergalės" nr. 4 "Prancūziškos novelės" vardu. Novelė niekuo nepasižymi, kaip ir kiti Morkaus raštai, kuriuose jis bando duoti, komunistiškai tariant, pažintinės reikšmės. Toje novelėje A. Morkus rašo apie Tuebingeno universiteto studentų grupę, kur ir pats Morkus Vokietijoje studijavo. Svarbiausia, kad Morkus tuos savo novelės veikėjus ten vad'na tikraisiais vardais. Ano universiteto lietuviai studentai lengvai gali pažinti, kas tas Algis V. ar Rožė, Kungys ar Julius K. Nesvarbu, į kokias pozas jis tuos veikėjus pastato, bet įdomiausia, kad bevardis veikėjas rašytojas novelėje yra pats Morkus. Tai rašytojas, kuris apie save sako taip:

"Ant šampano užpiltas konjakas judino kraują. O gal tai buvo ne konjakas? Žaneta prisiglaudė, ir mudu stovėjome vietoje, nematomais, tik vos juntamais judesiais atsakydami į muzikos ritmą. Norėjosi pratęsti šį amebišką alsavimą iki begalybės ir numirti taip, jaučiant žavingiausių pasauly šlaunų apvalumą, krūtinės kilnojimąsi, rankų susipynimą ant kaklo".

Na, ir žinoma, tuo visu žavėjosi herojus Morkus, kitus savo draugus toli gražu ne taip šauniai ir ne taip pasėkmingai vaizduodamas. Visa novelė yra tik medžiaga literatūrai, kurioje pats Morkus iškiliai save pristato. Vargšas Morkus save vaizduoja poetu ir rašytoju, žvelgiančiu į moterį kaip į patelę, ir tenka pasakyti (gali paliudyti tie visi jo tikrais vardais ar tik inicialais pavaizduoti veikėjai), kad toje vietoje jis išlieka tikras Morkus. Skurdžiose kūrybiniu atžvilgiu jo novelėse galima rasti ne vieną atvejį, kur Morkus vaizduoja vieną ar kitą įvykį, tačiau, jei kuris rašytojas paimtų pavaizduoti Morkų, kūrinys galėtų ne vieną sudominti. Mizara, Morkus ir Margeris, kaip skelbiama iš Lietuvos, esą tie didieji Vakarų pasaulio atstovai, kurie savo nekūrybingumu be jokio prisitaikymo įsijungė į socialistinio realizmo kryptį. O kad tai tiesa, rodo ir minėta Morkaus novelė, kur jis stengiasi pavaizduoti kapitalistinių Vakarų skurdžią moralę, tačiau išeina skurdus tuo atveju autorius ir dar skurdesnis kūrinys su paties savo skurdžia morale.

P. Z.

VISIT BEAUTIFUL GRAYMOOR

PILGRIMAGE SEASON

Sundays From June 1st Through October 29th

Masses 10:45 11:45 12:45 * St. Anthony Devotions

Special Prayers for Christian Unity

Graymoor 5 miles north of Peekskill, N. Y. on Rt. 9

BUSES LEAVE

Port Authority Bus Terminal 41st & 8th Ave., N.Y.C. 9:15 a.m.
Tickets at Window 17 Buses Leave Graymoor at 4:00 p.m.

Tel. LOngoda 5-0375 or LOngacre 4-9484.
in New Jersey call HUbbard 7-4300 (Mohowk)

For further information write

Fr. Guardian S. A. Graymoor Friars Garrison N. Y. - 10524
Telephone GArrison 4-3671. Code No. 914

WRITE FOR FREE VISITORS DIRECTORY

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

6515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

JUNE - BIRŽELIO 15, 16 ir 17 D. D.

NAPOLEON BRAND OF IMPORTED FRENCH BRANDY	Fifth	$3.39
DUFF GORDON 10 Year Old IMPORTED SPANISH BRANDY	Fifth	$4.98
HINE IMPORTED FIVE STAR COGNAC	Fifth	$5.49
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P.	Fifth	$4.89
Stock Imported Dry or Sweet VERMOUTH	30 oz Bottle	$1.69
SOUTH PACIFIC PINEAPPLE WINE	Fifth	$1.19
SCHINKENHAGER The Original German STEINHAGER	Fifth	$4.59
IMPORTED POLISH 100 Proof VODKA WYBOROWA	Fifth	$4.79
AUGSBURGER Brisk Bavarian Flavor BEER Case of 24—12 oz. Throw away bottles	Case	$4.59
DREWRY'S BEER Case of 24—12 oz. Cans	Case	$3.29

Restoranas Neringa

LIETUVIŠKI IR AMERIKONIŠKI VALGIAI

2632 West 71st St.,

Telef. — 778 - 9359

Atdara kasdien nuo 6:30 val. ryto iki 8 v. v. Sekm. nuo 9v.r. iki 8 v.v.

sav. Teresė Karvelaitienė — T. J. Aguiar

Pavasariniai ir vasariniai siuntiniai 1967 metams

Iš daugelio specialiai sudarytų mūsų siuntinių 1967 metų pavasariui ir vasarai siūlome du, kurie yra labai praktiški, už žemą kainą ir į juos yra įtraukta viskas, kas labiausiai reikalinga Jūsų artimiesiems.

Žinoma, taip pat kiekvienas siuntėjas gali sudaryti dovanų siuntinį savo nuožiūra, pasinaudodamas mūsų kainoraščiu.

Moteriškas (1967).

Naloninis su diržu itališkas lietpaltis, 3 yd. vilnonės angliškos kostiumui medžiagos. 4 yds. puikios suknelei medžiagos. 1 komplektas nailoninių apatinių rūbų 2 p. geriausios rūšies nailoninių kojinių. 1 šilkinė gėlėta skarelė, 1 nailoninė skarelė. 12 specialiai parinktų namų darbui adatų, 2 špūlės labai stiprių siūlų. 1 trumpom rankovėm megstukas

Kaina $75.00.

Vyriškas (1967).

Itališkas nailoninis su diržu dėvimas lietpaltis, 3⅓ yds. angliškos vilnonės kostiumui medžiagos, 2 nailoniniai v. marškiniai, 1 terylino kaklaraištis, 1 komplektas apatinių rūbų, 2 p. nailoninių arba vilnonių kojinių, 12 įvairaus dydžio adatų, 2 špūlės labai stiprių siūlų, 3 jardai vilnonės paltui medžiagos.

Kaina $75.00.

Jungtinis moteriškas 1967 ir vyriškas siuntinys

Kainuoja $135.00.

Tebesiunčiame ir visus kitus mūsų anksčiau skelbtus siuntinius dar vis už tą pačią kainą.

Automobilius, dviračius, motociklus, siuvamas mašinas, svaiginamus gėrimus, tabaką ir maistą (sov. gamybos) pristatome iš kooperatyvų Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje.

Persiunčiame ir Jūsų pačių sudarytus siuntinius

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, Hackney Road, London, E. 2., England

Seniausia šioje srityje lietuvių firma, greitas ir garantuotas pristatymas.

Atstovai:

A. Kusinskis, 167 College Str., Sudbury, Ont., Canada.
L. Radzevičius, R. R. 2. Port Arthur, Ontario, Canada.

Galime pervesti ir pinigus, už ką gavėjas turi teisę pasirinkti kas Jam patinka iš specialių krautuvių.

PADIDINTAS DIVIDENDAS VISOM TAUPYMO SĄ-TOM.

4 3/4% On savings accounts

5 1/4% on investment bonus

NUO SAUSIO MĖN. 1 d., 1967

Sąskaitos apdraustos iki $15,000

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

FRANK'S T. V. & RADIO, Inc.

3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5 - 7252

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS. TAIPGI ORO VĖSINTUVAI IR SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI.

VAŽIUOJANT Į EXPO 67

galite dar užsisakyti iš anksto nakvynes prieinama kaina, pas

EDĘ JANKUTĘ

2066 Claremont Ave.,
Apt. 74
Montreal 6, Que., Canada

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI MEDŽIAGĄ

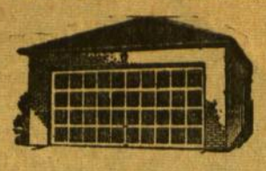

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITWINAS, Prez.

3039 So. Halsted St., VI 2-1272

Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai.

Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

MECHANICAL ENGINEER

OUR POSITIONS ARE FOR YOUNG MEN WHO WANT RESPONSIBILITY, CHALLENGE AND A REWARDING CAREER WITH THE WORLD'S LEADING INTERNATIONAL MANUFACTURER OF MEDICAL AND SURGICAL SUPPLIES.

Degree in Mechanical Engineering required. Recent graduates are welcome as well as the experienced M.E. Position involves machine design and development work. We are expanding our staff engineering in a non-defense area. We presently have 3 plants in Nebraska and currently employ over 1,100 persons.

These are excellent career opportunities with a stable, progressive company. Working conditions are tops and our fringe benefits program is second to none.

SALARY OPEN

Send resume in confidence, include education background, type and length of experience, and responsibilities of this position.

Write, visit or call Personnel Manager. Ph. (402) 564-3181

BECTON, DICKINSON & CO.

OF NEBRASKA

INDUSTRIAL SITE COLUMBUS, NEBRASKA 68601

We are an equal opportunity employer.

Kuriam galui mokėti daugiau?

PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYKITE NUO $500 IKI $1,000

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

"U WILL LIKE US"

CHRYSLER • IMPERIAL
PLYMOUTH • VALIANT

4030 Archer, VI 7-1515

Kas tik turi gerą skonį,
viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PR 8 - 5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val. vakaro.

KULTŪROS KONGRESUI ARTĖJANT

(Atkelta iš 1 psl.)

kultūrinio gyvenimo falsifikavimą ir kurti tikros vertės kūrinius" (Draugas, 4. 15) yra gana abstraktūs, migloti ir dėl to nieko nesakantys.

Kult. kongrese vienas iš svarbiausių posėdžių, be abejo, bus lituanistinio švietimo posėdis. Čia referatai tokiomis temomis kaip pvz. "tautinis sąmoningumas" ir pn. vargu būtų reikalingi. Apie tai jau buvo plačiai kalbėta I kult. kongrese dr. Girniaus, tad būtų tik kartojimas senų dalykų. Švietimo srity irgi reikėtų eiti kiek galint konkretumo keliu. Tam būtų gera turėti kuo daugiausia tikslių faktų, statistikų. Pvz. kiek turėjome lit. mokyklose mokinių prieš 10 metų, prieš 5 ir kiek turime dabar. Ar tas skaičius mažėja, ar didėja. Jei mažėja, tai kodėl. Kaip per 10 metų pasikeitė mokytojų sudėtis? Kokios to pasikeitimo pasekmės Kaip padaryti mokytojų darbą vaisingesnį? Kas daryti su vaikų tėvais, kaip juos įtraukti į lit. švietimo darbą? Juk pirmoji lituanistinio švietimo mokykla yra namai. Konkretūs yra ir mokytojų paruošimo, vadovėlių bei mokytojams vadovų klausimai. Visiems tiems reikalams būtų reikalingas jei ne "švietimo tyrimo institutas", tai bent kokia "tyrimo komisija" ar kas nors panašaus. Apie tai plačiau jau yra kalbėjęs pedagogas A. Rinkūnas II-me kult. kongrese ir vėliau (žr. Aidai, 1963, Nr. 3, 126 ir Tėv. Žiburiai 1967. 3. 30). Jei ne visi, tai dalis šių klausimų bus turbūt svarstoma studijų savaitėje "Dainavoje". Studijų išvadų santrauka galėtų būti pateikta ir kult. kongresui.

Aplamai apie kult. kongresus kalbant, reikia pažymėti, kad jie nėra ta vieta, kurioje bet kurie klausimai galėtų būti apsvarstyti plačiai, taip sakant iš pagrindų. Dvi ar trys valandos, skiriamos bet kuriam klausimui kongrese, yra per trumpas laikas dalykui iš pagrindų išnagrinėti. Antra, didelis kolektyvas niekada nėra sėkmingas klausimų sprendėjas. Todėl kult. kongresui turi būti pateikti klausimai jau mažesniuose kolektyvuose iš esmės apsvarstyti arba pavienių asmenų specialiai tyrinėti. Mokytojų studijų savaitė būtų gera vieta švietimo klausimui plačiau ir esmingiau pasvarstyti.

Baigiant reikėtų dar pažymėti, kad nors kult. kongresai reikalingi, bet nereikėtų jų reikšmės perdėti. Visi kongresai yra daugiau iškilmių paradai, o realus kultūros darbas dirbamas kur kitur. Čia norėtume pacituoti vieną jaunos kartos atstovo taiklų pasisakymą apie kongresus: "Bendrai žiūrint į paskutinių metų lietuvių veiklą, daros kiek neramu. Kur tik žiūri — visur kongresai! Ir ateičiai jau suplanuota jų visa eilė. Atrodo, kad paprasto, "juodo" darbo kolonijose niekas nenori dirbti. Visi telkiasi į didžius, spektakuliarius pasirodymus — kongresus. Kad ir kaip aukštai mes įvertintume kongresų organizatorių asmeniškas pastangas, jų gerus norus ir aukas, visgi turime aiškiai matyti, kad visų kongresų vertė yra labai, labai ribota: jiems visada yra pavojus sukelti didelį šiaudinį gaisrą, kurio pėdsakų rytojaus dieną niekas neatras". (Vincas Bartusevičius, Ateitis, 1967, Nr. 1, 27.)

Todėl nelaukdami stebuklų ir iš kult. kongreso, turime per ištisus kultūros metus kiekvienas svarstyti, planuoti, kurti. Kultūros kongresas bus tik ištisų metų darbo apvainikavimas.

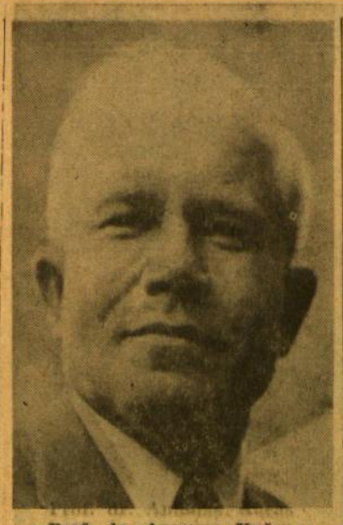

Prof. dr. Antanas Kučas

● **Prof. dr. Antanas Kučas gavo aukso medalį.** Tai 20 metų akademinio darbo atžymėjimas, kurį suteikė jam University of Scranton, Scranton, Pa. Ryšium su tuo jis priimtas ir į Pro Deo et Universitate ordiną. Medalis su specialiu diplomu buvo suteiktas šių mokslo metų pabaigos iškilmėse. Aukso medalis su tokia pat grandine nešiojamas ant iškilmingų akademinių rūbų.

Dr. Kučas neseniai yra parašęs Shenandoah Šv. Jurgio lietuvių parapijos istoriją, kuri spausdinama lietuviškai ir angliškai pranciškonų spaustuvėje Brooklyne. Taip pat jis dabar telkiasi prie "Amerikos Lietuvių istorijos", kurią jam redaguoti buvo pavedusi Amerikos Lietuvių kunigų Vienybė. Tos istorijos aktualumas ypatingai didėja šiuo metu, kai jau sueina **šimtmečio sukaktuvės nuo platesnės lietuvių imigracijos** į Ameriką. Veikalas stengsis apimti visą Amerikos lietuvių gyvenimą nuo pat pirmųjų čia atsiradusių lietuvių. Pagrindinis dėmesys bus kreipiamas į visuomeninį gyvenimą, apžvelgiant religinę, kultūrinę, tautinę, politinę ir ekonominę veiklą bei lietuvių pagalbą savo gimtajam kraštui. Buvo sutelktas didokas bendradarbių būrys, bet dėl įvairių aplinkybių jis gerokai apmažėjo. Šiuo metu dr. Kučui talkininkauja: dr. Kostas Jurgėla, prel. Juozas Končius, Vincas Liulevičius, Pranas Pauliukonis ir Simas Sužiedėlis. Istorijos rašymui ir leidimui prel. Juozas Karalius yra paskyręs $3,000.00 auką.

MOVING
perkrausto baldus iš arti ir toli.
A. BENIULIS
Chicago, Ill. 60629, Tel. RE 7-7083

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpiaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai ir metalu aplieti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. VIrginiai 7-7258 59

SIUVIMO MAŠINOS
BERNINA • NECCHI • ELNA • PFAFF • KENMORE
(Šveicariškos, vokiškos, itališkos, japoniškos, Singer ir kitos). Taisome, parduodame ir nuomojame prieinamomis kainomis ir sąlygomis. Darbas greitas ir sąžiningas. Turime dalis, pritaikome pagal skonį kabinetus. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiesčiuose. Parduodame ir taisome dulkių siurblius.
B & B SEWING MACHINE CO.
4214 S. Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. 927-0044; 927-0045.
Vedėjas Arvydas M. Dikinis

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av.
Chicago, Ill. 60632, Tel. YA 7-5980

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Chicago, Illinois 60642
Tel. GA 4-8664 ir GR 6-1339
10%, 20%, 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas

METROPOLIS-RESTORANAS
6538 S. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL. — TEL. 476-9009
Vienintelis lietuviškas restoranas su gerais patiekalais, kaip šašlykas, šnicelis ir kt., didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų. Lietuviškoj jaukioj nuotaikoj galėsite praleisti laiką, skaniai pavalgyti ir atsigaivinti.
Atdara kasdien nuo 3 val. popiet iki vėlumos. Šeštad. ir sekmad. nuo 12 val. d. iki vėlumos. Visi prašomi atsilankyti.
Savininkai PETRAS IR ANTANINA KAUŠAI

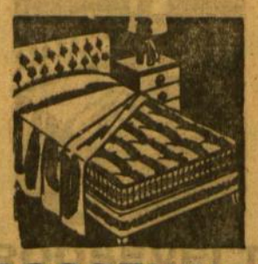
Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų maldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvir. 9—9 val., antr., treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų

FOTOGRAFAS
ŽAVIOMS NUOTAKOMS
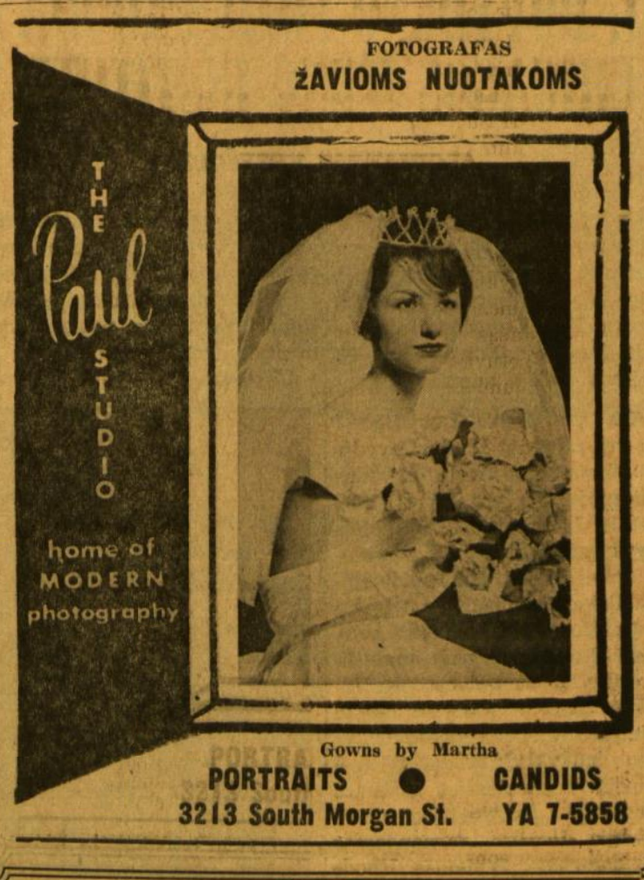

Gowns by Martha
PORTRAITS ● CANDIDS
3213 South Morgan St. YA 7-5858

Automobilio nelaimės atveju skambinkite
(In case of accident, call)
COUNTRY AUTO REBUILDERS
GR 6-7777 24 hour towing service
Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs pataisymai

FRONT WHEEL ALIGNMENT — WHEEL BALANCING
BODY AND FENDER WORK
PAINTING, MECHANICAL REPAIR
2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629
Savininkas — MIKAS ČESAS

Artesian Restaurant
2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)
• Skanūs valgiai
• Geras patarnavimas
• Puiki atmosfera

—o—
PIETŲS
$1.65 & $2.25
JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS
TALPA — 350 SĖDIMŲ VIETŲ.
Rezervacijoms skambinkite — 436-4622.
Atdara sekmad iki ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 v. ryto, penktad ir šeštadieniais iki 5 valandos ryto

ST. ANTHONY
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary
4 3/4 % ON INVESTMENTS Units of $100.00 Dividend Checks Mailed Quarterly
5 % ON BONUS SAVINGS Units of $1,000.00 For 3 Years Dividends Paid Quarterly or Compounded
1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS ● 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330
HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

Mes mokame 4 3/4 % per annum ant visų sutaupų
MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632
Telephone CL 4-4470
August Saldukas
Chairman of the Board

LIETUVIŠKA VALGYKLA. GRAŽIAUSIAS LIETUVIŠKAS RESTORANAS, KURIAME GAMINAMI LIETUVIŠKI VALGIAI.
Atdara — nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.
"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. – GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

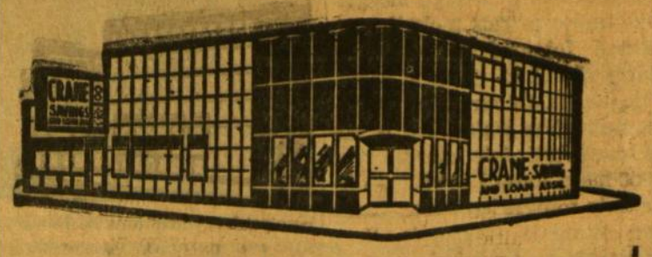

CRANE SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING
4 3/4 % Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOŠIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. .....9 v. r. iki 5 v. v.
PIRMAD ir KETV. .....9 v. r. iki 9 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.
3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. PR 6-8998

ST. ZABRODSKAS
MIESTO IR NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS
Atlieka remonto, perstatymo ir namų statybos darbus, cemento darbus elektros įrengimus ir kt. Išrūpina reikalingus leidimus, iš miesto valdybos namų statymui, pertvarkymui ar remontavimui.
Visas darbas yra garantuotas ir apdraustas.
2040 West 52nd Street
Telef. — PR 8-7887
CHICAGO, ILLINOIS 60609

PLANINGAS TAUPYMAS *MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!*
• *Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.*
• *Metinis dividendas 4 3/4 % išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.*

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING
PASKOLOS
perkant namus daromos ilgiems terminams ir prieinamais nuošimčiais mėnesiniais išsimokėjimais.
DĖL INFORMACIJŲ KREIPKITĖS
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO ILL 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed
JOHN J. KAZANAUSKAS, President
INSURED

PAPUOŠKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIDOMIS. DAR SUSPĖSIME PAGAMINTI PAVASARIO SEZONUI, TIK PASIRŪPINKITE PAS
STEIN TEXTILE CO.
urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritinių: damasko, brokados, "boucle's" ir "fiberglass".
PIRKSITE NEBRANGIAI IR GAUSITE DOVANĄ.
STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylons, taffeta, aksomo, ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ paltams ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.
616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737
Atdara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta.
Nemokama vieta mašinoms pasistatyti už kampo į šiaurę Jefferson Street — Cherman's aikštėje.

Perskaitę Draugą, duokite kitiems pasiskaityti.

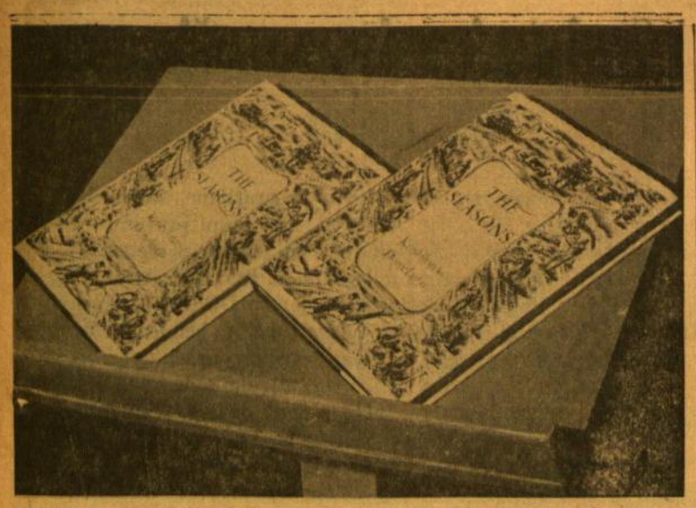

Donelaičio "Metai" anglų kalba, išleisti "Lietuvių Dienų"

NAUJI LEIDINIAI

● **THE SEASONS, by Kristijonas Donelaitis.** Rendered from Lithuanian into English verse by Nadas Rastenis. Introduction and Editing by E. Tumas, Ph. D. Dail. V. K. Jonyno viršelio aplankas ir keturių metų laikų vinietės. Išleido "Lietuvių Dienų" leidykla, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, Calif. 90029. 128 psl. Kaina: minkštais viršeliais — $3.00, kietais — $4.00.

Pirmą kartą anglų kalbon išversti K. Donelaičio "Metai" yra dėmesio vertas įvykis mūsų kultūriniame gyvenime. Vertėjas N. Rastenis, pats rašąs eilėraščius abiem kalbom (lietuviškai ir anglškai), Dr. E. Tumienė, Fullerton kolegijos profesorė, įvade, aptardama "Metų" veikalą, K. Donelaitį sulygina su didžiaisiais epų kūrėjais, įstatydama autorių ir jo veikalą į pasaulinės literatūros epų gretas. Kadangi tarptautinėje plotmėje šiuo metu anglų kalba yra dominuojanti, tuo būdu ir lietuvių literatūra su angliškai prabilusiu Donelaičiu įeina į tarptautinį kultūros lobyną.

● **LITUANUS. Lithuanian Quarterly. Volume Thirteen. Number One. Spring 1967.** Redaktoriai: Antanas Klimas, Tomas Remeikis, Leonas Sabaliūnas ir Bronius Vaškelis. Metinė prenumerata $5.00. Adresas: Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690, USA.

Šiame numery rašo: Edgar Anderson "Toward the Baltic Union 1927—1934", Tomas Remeikis "The Impact of Industrialization on the Ethnic Demography of the Baltic Countries", Asta Willmann "The Perceptional World of Aleksis Rannit's Poetry", William R. Schmalstieg "The Vocalic Distinctive Features of Primitive East Baltic", Ginutis Procuta "The Transformation of Higher Education in Lithuania During the First Decade of Soviet Rule". Numeris iliustruotas Telesforo Valiaus grafikos darbų nuotraukomis, duodant ir puslapinį jo kūrybos aptarimą. Recenzuojama Alberto N. Tarulio knyga "American-Baltic Relations 1918—1922: The Struggle over Recognition", išleista Amerikos Katalikų universiteto Washingtone 1965 metais.

Su šiuo numeriu "Lituanus" pagaliau jau pasivijo laiką. Žurnalui linkėtina, kad jis dabar jau visada suspėtų su laiku. Kaip žinome, žurnalas jau yra spausdinamas nemažu tiražu, pasiekdamas šio krašto ir šiaip alisvojo pasaulio bibliotekas, moksio bei švietimo institucijas. Tačiau dar būtų ne pro šalį, kad patys lietuviai, dirbą universitetuose, kolegijose, įmonėse bei įstaigose, nuolat susitinką su bendradarbiais profesionalais amerikiečiais ar šiaip kitataučiais, užsakytų šį žurnalą ir tiems savo kolegoms, tuo supažindinant juos su lietuvių tautos laisvės ir kultūros problemomis.

● **TECHNIKOS ŽODIS, 1967 m., kovo - balandžio mėn., nr. 2.** Inžinierių ir architektų dvimėnesinis žurnalas. Redaguoja redakcinė kolegija. Prenumerata metams $5.00 ,studentams $2.00 Redakcijos adresas: ats. red. — D. Šatas, 323 N. Williams Dr. Palatine, Ill. 60067. Administracijos adr.: Mečys Krasauskas, 2633 W. Montgomery Ave., Chicago, Ill. 60632.

Reikia tik stebėtis mūsų inžinierių ir architektų kūrybingumu ir organizuotumu, jeigu jie jau eilė metų ištveria leisti turinio ir technikinio apipavidalinimo prasme šitokį gana aukšto lygio žurnalą. Naujame leidinio sąsiuvinyje J. Rugis rašo apie mokslą ir kultūrą, skelbiami pasikalbėjimai su dr. inž. Z. Rekašium ir nauju inž. dr. A. Kabaila, informuojama apie latvių inžinierių veiklą, pateikiami naujų knygų aprašai ir šiaip inžinierių ir architektų organizuotos veiklos faktai. Numeris gausiai iliustruotas brėžiniais, projektų pavyzdžiais ir nuotraukomis.

Naujo "Lituanus" numerio viršelis su senosios Vilniaus architektūros fragmentais.

● **THE MARIAN. June 1967.** Marijonų leidžiamas mėnesinis religinės kultūros žurnalas anglų kalba. Birželio mėn. numeryje Lietuvių religinės šalpos direktorius kun. St. Raila rašo apie Bažnyčią už geležinės uždangos. Amerikietė keliautoja G. L. Brendel duoda straipsnį ryšium su Fatimos įvykių 50 m. sukaktimi. Prof. dr. Ant. Sužiedėlis, dėstąs Katalikų universitete Washingtone, pasakoja profesorių nuomonę apie įvykusį streiką toje aukštojoje mokykloje. Kanadietė Fl. Julien rašo apie šeimas ir jaunimą Kanadoje. Ekonomikos prof. dr. A. Butkys svarsto agrikultūros, ypač pieno ūkio, moralines ir ekonomines problemas. Eug. Gerulis kalba apie piliečių tarpusavio sugyvenimo, santykiavimo pagrindą — artimo ir Dievo meilę. Laikraštininkė L. P. Bell rašo apie vasaros stovyklų gyvenimą. Dedami Illinois Medikų draugijos paruošti sveikatos patarimai.

Yra ir poezijos: L. Andriekaus ir D. Sadūnaitės (Sealey) eilėraščiai. Naujų knygų apžvalgoje rašo kun. J. Prunskis ir amerikietis H. Peisson. Duodama suglausta religinio gyvenimo apžvalga. Gausu iliustracijų. Žurnalo adresas: The Marian, 45b5 W. 6v St., Chicago, Ill. 60629. Kaina metams $3.00, atsk. num. — 30 c.

● **EGLUTĖ, 1967 m., birželio mėn., nr. 6.** Vienintelis lietuviškas vaikų laikraštėlis laisvajame pasauly. Metinė prenumerata $4.00. Adresas: "Eglutė", Immaculate Conception Convent, Connecticut 06260.

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų redaguojamo ir administruojamo vaikų laikraštėlio "Eglutės" birželio mėn. numeris jau pasiekė skaitytojus. Su dideliu dėmesiu mūsų mažieji vartys jos puslapius, skaitys eilėraščius ir pasakojimus. Čia jie vėl atras pažįstamą Puputį, žingeidžiai seks Narvydo nuotykius. Dvi labai įdomios sulietuvintos pasakos: viena apie lietų, kita — apie drąsųjį narą Italijos pakrantėse. J. Slėnio "Birželinis medelis" — tai aprašymėlis, skirtas tėvo dienai. Dar rašo L. Gudelienė — "Geriausias draugas" ir N. Butkienė — "Gražutės voveraitė".

Šiame numeryje atrasime porą galvosūkių ir ilgą, ilgą mįslę.

"Mūsų kūrybos" skyriuje rašo dvi šešiametės. Ritos Ivaškaitės — "Jonuko pamoka" ir Dovilės Užubalytės — "Laiškas Pupučiui".

Tuo ir baigiasi paskutinis "Eglutės" numeris prieš vasaros atostogas. "Eglutė" vėl sugrįš rugsėjo mėnesį, tikėdamasi rudeniop sulaukti dar daugiau skaitytojų. **(Agnė K.)**

EXPO 67 PASUS IR BONŲ KNYGUTES

Montrealyje nusipirkite su žymia nuolaida darbo dienomis Montrealio Lietuvių Kredito Unijoje "Lite", o sekmadieniais po 10 val. pamaldų Aušros Vartų parap. spaudos kioske.

"Lito", Aušros Vartų parapijos ir kioskos adresas: 1465 De Seve St., Cote St. Paul, Montreal 20, Que.

EXPO 67 NAKVYNĖS

Rezidenciniame Montrealio rajone, prie Decarie Expressway, 15 min. nuo Expo, atskiri kambariai vien Expo svečiams rezervuotame bute. Kambarys vienam $6, dviems $10 ir sekantiems asmenims po $2. Taip pat geros sąlygos norintiems paatostogauti moderniškame vasarnamyje Laurentian kalnuose.

P. Rudinskas, 2415 Park Row East, N.D.G., Montreal 28, Que., Canada, tel. 1-514-482-4094.

LIETUVI, ATOSTOGAUK SMAGIAI!

Pigu. Švaru. Šeimoms ir pavieniams. 200 pėdų nuo Atlanto. Atsilankę nesigailėsite.

Florida Surfside resortas. Pompano Beach, 710 South Ocean Blvd. (A-1-A).

Kviečia: sav. E. RUDAITIS ir K. JUŠKENAS

Tel.: Chicago LA 3-9219. Florida: Area code 305-942-2400

8 Pagrindai, kodėl Podarogifts, Inc. pritraukia tūkstančius mūsų klijentų, kurie siunčia

DOVANAS į USSR

1. Jiem nereikia gaišti laiko, superkant ir nešant siuntinius į persiuntimo įstaigas.
2. Jie neturi spėlioti dydžių ar spalvų.
3. Jie sutaupo visus muitus, įpakavimo ir persiuntimo mokesčius.
4. Jie pasirenka ypatingą dovaną: automobilį, motociklą, televizijos priimtuvą, radijo aparatą, šaldytuvą arba
5. Jie įsigyja PREKIŲ PIRKIMO ORDERĮ, su kuriuo jų giminės jiems patinkamas prekes gali įsigyti Vnešposyltorg'o

DOLERIŲ - KRAUTUVĖSE

6. Jų giminės gali įsigyti maisto produktų, audeklų, drabužių ir avalynės tinkančius jų skoniui ir pritaikintus.
7. Jie taupo laiką, nes tuo atvėju nėra gabenimo per Atlantą.
8. Jie sutaupo pinigų, nes DOLERIŲ - KRAUTUVĖSE prekės yra labai žemomis kainomis.

Aplankykite mūsų Parodinę Salę New Yorke.

Siųskite savo užsakymus ar klausymus į

PODAROGIFTS, Inc.

(Vienintelis Dovanų atstovas JAV-se)

220 Park Ave. South (corner 18th Street)
New York, N. Y. 10003
Tel. 212 - 228-9547

arba į prie jo prisijungusias firmas:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106
Tel.: 215 WA 5 - 3455
arba į bet kurį jų skyrių

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
1530 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y. 11216
Tel.: 212 IN 7 - 5522
arba į bet kurį jų skyrių

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
45 West 45th Street, New York, N. Y. 10036
Tel.: 212 CI 5 - 7905
arba į bet kurį jų skyrių

NAESU

NEEDS SPECIALISTS

FOR

(FEDERAL CAREER CIVIL SERVICE)

ELECTRONICS AND ENGINEERING
TECHNICAL SERVICES POSITIONS

Who are ready to take the N-E-X-T S-T-E-P U-P ... IN CAREER ACCOMPLISHMENT

Almost anywhere you go in the free world, you'll find NAESU Specialists on the job. As experts in their particular field, our technicians cover the globe, going wherever the jobs calls them. We are currently seeking individuals experienced in:

★ ANALYSES AND EVALUATION OF FLEET MAINTENANCE PROBLEMS WITH AIRBORNE WEAPONS AND SYSTEMS.

★ FLEET ENVIROMENT WITH DETAILED KNOWLEDGE OF DIAGNOSTIC TECHNIQUES, PERSONNEL SKILL REQUIREMENTS, SUPPORT EQUIPMENT AND TECHNICAL DOCUMENTATION.

Of Particular Interest Are Personnel With

RECENT FLEET AERONAUTICAL EXPERIENCE IN
AVIONICS • POWER PLANTS • STRUCTURAL
ELECTRICAL • AIRFRAMES • FLIGHT CONTROL
• HYDRAULIC and MECHANICAL SYSTEMS

Some Knowledge of Navy 3M Would Be Desirable But Not Essential

CONSIDERATION WILL BE GIVEN TO

AVIATION TECH SCHOOL GRADS

With 1 Year Practical Experience
Seeking Opportunity for Security and Growth

Starting Salaries:
$5,331 to $10,927 Annually

Based on experience, PLUS all the benefits associated with a Civil Service Career

Incumbents must accept assignments or changes in assignments to such duties and geographic locations as the Commanding Officer NAESU, may direct. This will include travel to and from temporary duty stations with the Fleet and at Naval shore activities anywhere in the world including combat zones.

U.S. CITIZENSHIP REQUIRED FOR ALL POSITIONS.

Qualified Candidates are invited to submit resume (or preferably Standard Form 57, obtainable at any Post Office)

to:
ASSISTANT OPERATIONS OFFICER, DEPT. 04-A-D
Naval Aviation Engineering Service Unit

PHILADELPHIA, PENNSYLVANIA 19112

An Equal Opportunity Employer

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų

2443 West 63rd STREET
Telef. PRospect 8 - 0833 PRospect 8 - 0834

SEARS

HERITAGE MEMORIALS
ANTKAPIAI IR
PAMINKLAI
yra pilnai garantuoti
Sears, Roebuck and Co.

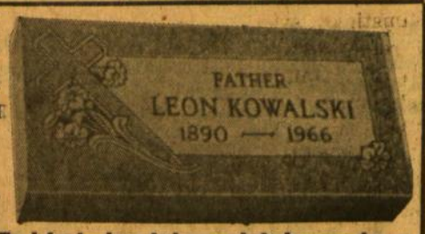

KAINOS nuo $74.95; į tą kainą įeina pristatymas ir padėjimas ant kapo. Kapinių mokesčiai atskirai.

SUTAUPOTE • APTARNAVIMAS • PATENKINTI

6153 South Western Ave. Tel. HEmlock 4 - 4800

THOMAS J. KEARNS, vedėjas.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345 - 8
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Trys Moderniškos Koplyčios:
4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7 - 1741 - 2
4330 - 34 South California Avenue
Telefonas LA 3 - 0440 ir LA 3 - 9852

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON

SAVININKO

SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3 - 6335
Vienas blokas nuo kapinių

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS G. LACKAWICZ
2424 W 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS
4348 S CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD., OAKLAWN ILL. TEL. 636-2320

Akademinės Prošvaistės

Leidžia Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga

Redaguoja L.S.S. Centro valdyba. Rankraščius siųsti šiuo adresu: "Akademinės Prošvaistės", 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. "Akademinės Prošvaistės" išeina kiekvieno mėnesio trečiąjį šeštadienį.

Į STRAIPSNĮ ATSILIEPIANT

Kaip kiekvienai kartai jos bendraamžiai, taip ir išeivijos studentijai rūpi pavergtosios Lietuvos studentai. Įdomių minčių iškėlė praeitame "Akademinių prošvaisčių" numeryje (gegužės 20) straipsnis, pasirašytas T. K.., ir baigtas santraukėle: "Lieka laukti ir stebėti, kaip mūsų studentija pasielgs, ką ji darys, kokių priemonių imsis tai neteisybei iškelti ir padėti savo kolegoms Lietuvoje".

Yra įvairių aplinkybių, kurios paveikia iš studentų pusės teiktiną platesnę informaciją apie mokslą ir auklėjimą Lietuvoje. Vienos daugiau techniškos, kitos daugiau visuomeninės.

1. Pirmiausia, ne vienas visuotinis suvažiavimas bei centro valdyba, įskaitant dabartinę, ryžosi per "Akademines prošvaistes", "Studentų gaires" ir kitą studentų spaudą sistemingai teikti daugiau žinių apie Lietuvos studentus. Šis ryžtas tik dalinai įvykdytas, nes sunku įjungti pastoviai renkamą informaciją ir ją teikti spaudoje. Šiais metais bandyta bent valdyboms išprašyti ELTOS biuletenį.

2. Tarptautiniuose studentų sambūriuose, pavienėse mokslo įstaigose ar pasaulinio masto sąskrydžiuose išeivijos lietuviams studentams tenka atstovauti ne tik savajai sąjungai, bet, kiek įmanoma, kalbėti ir apie Lietuvos studentus. Šią pareigą tinkamai atlikti varžo turimų žinių ribotumas. Reikalaujama aiškių žinių ir dokumentuotų duomenų ne iš 1940 metų, bet iš einamųjų metų, tai yra — 1966 ar 1967. Ši aplinkybė verčia ieškoti kuo vėliausių duomenų.

3. Kai kuri reikalinga medžiaga nėra prieinama išeivijai, pvz. leidinys "Tarybinis studentas".

Šalia šių techninių aplinkybių veikia ir daug jautresnis — studentijos ryšiai su visuomene. Santykiai visada labai geri, kaip matyti iš visuomenės dalyvavimo studentų suvažiavimuose, iš jų aprašymų spaudoje ir iš paramos studentų ar studentais surištiems užsimojimams, pvz. sąjungos metraščiui ar "Lituanus" žurnalui.

Iš vienos pusės jaučiamas spaudimas studentijai rinktis naujų žinių apie Lietuvą (žr. straipsnį "Parodykime pasauliui studentų diskriminaciją pavergtoje Lietuvoje"), iš kitos pusės, kai kurie atsiliepia visai priešingai.

1. Kartais manoma ir sakoma, kad "nieko naujo nebus atrasta", "viskas apie komunizmą ir pavergtą Lietuvą yra jau žinoma". Pvz., į minėtą Romo Misiūno paskaitą rytinio pakraščio didmiestyje mažai teatsilankė vyresniųjų, nors vargu ar visi paskaitininko kelti kelerių paskutiniųjų metų sovietų kontroliuojamos spaudos duomenys "jau žinomi" jiems dešimtimis metų.

2. Kadangi visame pasaulyje studentija paprastai skaitoma radikali ir gerokai nepastovi, ne vienas net užsiminimas tad apie Lietuvą mūsų skaitomas jau įtartinu. Pavyzdžių nesunku surasti. Neretai profesiniai studijuoją komunizmo filosofiją, politiką ar rusų literatūrą ir pn. automatiškai mūsų "nurašomi", o jų paskaitos laikomos savaime netinkamomis, net neatsižvelgiant į jų turinį.

Kas gi būtų, jeigu studentų sąjunga pinigais remtų studentijai veikiantį informacijos centrą apie Lietuvos dabartinę padėtį ir šią medžiagą skelbtų savoje spaudoje? Pasinaudodami Amerikoje vykstančiais neramumais, Lietuvoje "Gimtajame krašte" (nr. 9, 1967 kovas) perspausdino su savu spalvotu įvadų ištraukas iš "Metmenyse" spausdinto pokalbio apie pilietinių teisių įtampas. Šiame pokalbyje dalyvavo klausinėtojais keli asmens, vėliau įėję į 1966—1967 studentų centrų valdybą. Kai kurie asmens mato čia pataikavimą sovietams, kai iš tikrųjų ištraukos su tendencinga pradžia paimtos iš išeivijos spaudos be jokio leidimo ar sutikimo. Jeigu "tarybinė" spauda galėtų piktnaudoti komunizmą neliečiančius straipsnius, kiek labiau jie galėtų pasinaudoti spauda apie gyvenimą Lietuvoje dabar, gyvenimo teisiamus ir neigiamus reiškinius. Dar daugiau esminis klausimas yra, kaip į viešą domėjimąsi tikrąją dabartine pavergtosios Lietuvos padėtimi atsilieptų kai kurie visuomenės nariai, kai net neutralios citatos, matytos anoje spaudoje, jau sukelia įtarimų?

Tų įtarimų nemetama Lietuvą studijuojančioms įstaigoms, surištoms pvz. su Vliku, ar išeivijos žymesniems žmonėms, kuriuos apsaugo oficialūs įpareigojimai ar ilgametis lietuviškasis darbas išeivijoje. Studentija bendrai, kartu su savąja valdyba, kokia ji kasmet bebūtų, visuomenės įvairių pažiūrų grupėms tokių saugiklių neturi: ji tikrai tuoj taptų įtartina, kaip keli pavyzdžiai iš praeities parodo.

Nėra abejonės, kad studentai vis daugiau nori žinoti apie Lietuvą, ir kad, kaip minėta T. K. straipsnyje prieš mėnesį, labai pageidautina tokią medžiagą rinkti ir sau ir atstovavimui lietuvių studentų pasaulyje. Šiame rašinėlyje iškeltos mintys tik truputį nušvietė sudėtingesnes tokių studijų ir informacijų aplinkybes.

C. V.

Studentų ateitininkų sąjungos Chicagos draugovės šventės, įvykusios gegužės mėn. 26 d. prezidiumas. Už stalo iš kairės į dešinę: ASS pirm. J. Baužys, SAS atstovas Aug. Idzelis, ASS Chicagos skyriaus pirm. A. Srupskelienė, Ateitininkų federacijos valdybos astovė B. Miniataitė, At-kų federac. tarybos atstovė dr. V. Srupskelytė, MAS atstovas A. Viliušis ir SAS Chicagos draugovės dvasios vadas K. Trimakas, SJ. Antroje eilėje prie vėliavų vėliavnešiai: A. Ingaunis, J. Bradūnas. Antras iš kairės buv. Chicagos draugovės pirm. Vacys Šaulys — šios šventės moderatorius. Nuotr. Uosio Juodvalkio

STUDENTAI PLAČIAME PASAULY

Prancūzijos studentai reikalauja daugiau mokytojų

Studentai ir mokytojai sujungė jėgas "akcijos dienai" gegužės 11 reikalauti daugiau mokytojų Prancūzijos vidurinėse ir aukštesnėse mokyklose. Apie 1,000 demonstrantų susirinko prie Sorbonnos įteikti peticiją universiteto rektoriui ir švietimo ministeriui. Tarp kitko, studentai ir mokytojai reikalauja, kad profesorių skaičius būtų padvigubintas ir kad profesorių paruošimo laikotarpis būtų pratęstas iki 4-ių metų.

Japonijos studentai mokosi ūkininkystės Izraelyje

Daugiau kaip 80 Japonijos studentų nukeliavo Izraelin pereitų dvejų metų laikotarpyje padirbti kolektyviniuose ūkiuose, vadinamuos kibutzim. Šįmet 100 japonų studentų vėl vyks ten tuo pačiu tikslu. Jie patys apsimokės ir kelionės. Keliones prižiūri Japonijos Kibutz draugija, kurios pirmininkas Nobuyoshi Tezuka pareiškė, kad Izraelio ūkininkavimo būdas būtinas ir Japonijai, norint atgaivinti ūkininkystę, žymiai susilpnintą darbininkų bėgimu miestan.

Belgijos studentai demonstruoja

Louvaino universiteto flamiškai kalbantys studentai demonstravo gatvėse, reikalaudami, kad prancūzų kalbą naudojantys skyriai būtų iškelti iš flamiškosios Belgijos dalies. Apie 3,000 studentų demonstravo balandžio mėn. gale, o 400 policininkų juos prižiūrėjo. Stebėtojai, kurie atsimena praėjusias jaunų nacionalistų demonstracijas, sako, jog šis įvykis, palyginti, dar gana švelnus.

IIYA ir ISC

—o—

Stovyklos! Stovyklos!

• **Studentų ateitininkų vasaros stovykla** šiais metais ruošiama apie 100 mylių į šiaurę nuo Montrealio, prie Lac Sylvere ežero, Lietuvių Bendruomenės "BALTIJOS" stovyklavietėje. Pasirinkome Montrealį, nes čia vyksta pasaulinė paroda — EXPO 67. Norime pastovyklauti ir kartu aplankyti pirmą mūsų kontinente tokią parodą. EXPO 67 lankymas bus įtrauktas į stovyklos programą.

Stovykla nuo rugpiūčio 22 iki rugsėjo 2 dienos.

Stovyklos kaina vienam asmeniui $45.

Kiekvienas studentas registruojasi savo draugovėje. Draugovės informuoja šiuo reikalu SAS centro valdybą, kuri palaikys ryšius su Vasaros stovyklos ruošimo komitetu Montrealyje.

Stovyklos tema: "Lietuvis studentas ir jo pasaulis".

• **"EXPO" jaunimo stovykla** Vallee Blue, 48 mylios nuo Montrealio, rugpiūčio 26—rugsėjo 2 d.

Programa: lankymas EXPO (2—3 dienas), seminarai, diskusijos, vakarinės programos.

Kaina — $10.00, neįskaitant maistą (naudosimės restoranais prie stovyklos), bilietus į EXPO ir t. t.

Kviečiami iš Kanados ir JAV visi studenntų ir akademikų amžiaus.

Registracija: K. L. B. Jaunimo sekcija, 146 Close Avennue, Toronto 3, Ontario, arba — 68 Indian Grove, Tor. 3, Ont.

Registruojantis reikia įmokėti $5.00.

SAS Chicagos draugovės šventėje nauji nariai taria ateitininkiškąjį Credo. Pačioje kairėje — šventės darbo prezidiumo sekretorė B. Indreikaitė. Toliau, pirmoje eilėje šios naujos draugovės narės: Elena Bradūnaitė, Rita Abromaitytė, Danguolė Ilginytė, Aldona Indreikaitė; antroje eilėje — Marija Norušytė, Mirga Pakalniškytė. Ir vyrai: Antanas Kizlaitis, Kastytis Latoža, Antanas Taugėnas ir Patrimpas Prapuolenis. Nuotr. Uosio Juodvalkio

SAS Chicagos draugovės šventės metu, gegužės 26 d., įvykusio simpoziumo tema "Kartų dialogas ateitininkuose" dalyviai. Iš kairės į dešinę: Vaclovas Kleiza, Jūratė Juozevičiūtė, Rimas Pauliukonis, dr. Petras Kisielius, Romas Sakadolskis ir Augustinas Idzelis. Nuotr. Uosio Juodvalkio

Sovietų jaunimas ruošiamas karui

Sovietų Sąjungos moksleiviai ir studentai, kai kurie jau nuo 12 metų amžiaus, yra mokomi ginklų vartojimo kaip dalies milžiniškos "karinės - patriotinės programos", žymiai išplėstos pereitų metų laikotarpyje. Sovietų jaunimas, gyvenąs arčiau Kinijos pasienio, ypač intensyviai treniruojamas.

Straipsnis Sovietų Sąjungos Apsaugos ministerijos laikraštyje, "Krasnaja Zvezda" (kovo 10), aptaria tam naudojamas priemones strateginiame Vladivostoko rajone, kurį Kinija tikisi užimti. Su pasididžiavimu laikraštis mini didžiulį tinklą karinių klubų ir vasarinių stovyklų, kuriose karininkai ir pasienio sargai atlieka karinį treniravimą ir patriotinę komunistinę indoktrinaciją. Speciali treniravimo brigada yra berniukams nuo 12 iki 17 metų amžiaus. Laikraštis ypatingai vertina didesnio masto karinius pratimus, kuriuose dalyvavo čia net 35,000 jaunimo. Šio rajono karinės - patriotinės programos prižiūrėtojo ir koordinatoriaus rolę vaidina Sov. Sąjungos oficialiai jaunimo organizacija — Komjaunimas.

Pereitame gruodžio mėnesyje Kirgizijos, Kazachstano ir Tadžikistano respublikos, kurių visų sienos liečiasi su Kinija, įsteigė specialias karines - patriotines mokyklas, kurios ruošia moksleivius būti pasienio sargais, radistais, tankistais ir artileristais. Vienas rajoninis laikraštis apibūdino prie Frunzės, Kirgizijos sostinės, atliktus karinius pratimus, kurie baigėsi tuo, kad jauni pratimų dalyviai suseka "sienos peržengėją". Ryšium su tuo, "Pravda" pažymi didėjančią DOSAAF (Savanorių organizacija bendradarbiavimui su kariuomene, laivynu ir aviacija) atsakomybę, "pajėgiai sujungiant jaunimo auklėjimą su liaudies ir kariuomenės herojinėmis tradicijomis ir su konkrečiom karinėm - techninėm žiniom".

Ir pagaliau š. m. vasario mėnesyje Komjaunimo centro komitetas įsakė visiems komjaunuoliams sustiprinti karinį - patriotinį pionierių (moksleivių tarp 10—15 m. amž.) karinį paruošimą. Ši veikla jau neapsiriboja vien tik Sovietų Sąjungos rytinių pakraščių. Apskritai imant, ji bando pakelti visos Sovietų Sąjungos jaunimo patriotinį ir komunistinį ūpą ir parengti jį karui modernioje kariuomenėje. Tačiau yra aišku, kad ši veikla sustiprėjo ir vis stiprinama ypač Rytuose, kada santykiai tarp Sovietų Sąjungos ir Kinijos nuolat tempiasi ir tempiasi.

IIYA

Per Korp! Neo - Lithuania Motinos Dienons minėjimą, įvykusį Chicagoje gegužės mėn. 14 d., prie stalo matyti fil. V. Mažeikos nosies galas, magistrė K. Sabaliauskaitė, pirm. Vyt. Kasaitis, vicepirm. Liucija Virpšaitė ir ižd. fil. Kasakaitis. Nuotr. Uosio Juodvalkio

Motinos Dienos minėjimo programą atlieka sen. K. Sabaliauskaitė (kairėje) ir jun. Eglė Juodvalkytė. Nuotr. Uosio Juodvalkio

Korp! Neo - Lithuania veikli senjorė Kristina Sabaliauskaitė, baigusi sociologiją Loyolos universitete, Chicagoje, išvažiavo metams į Kaliforniją pakvėpuoti šviežiu oru. Gundytoją iš kairės bandykite atpažinti patys. Nuotr. Uosio Juodvalkio

Suvažiavimas ir rinkimai

Jau pradėkime domėtis ŠALSS suvažiavimu

Atrodo, kad dar nespėjom baigt bruzdėti dėl paskutiniojo Šiaurės Amerikos Lietuvių studentų sąjungos suvažiavimo, o jau kažkas kažkur ruošia sekantį. Šiais metais Baltimorės ŠALLS skyrius apsiėmė šią ruošą atlikti. Ruošos komitetui pirmininkauja Eimutis Radžius, sekretoriauja Birutė Dulytė ir talkininkauja Vitalija Noreikaitė.

Suvažiavimas numatytas Baltimorės - Washingtono apylinkėj, tai visi didesni viešbučiai ten jau buvo komiteto aplankyti, žvalgant palankesnių sąlygų mūsų reikalavimams. Washingtono apylinkė atkrito, nes dauguma viešbučių ten yra liuksusiniai, o tuo pačiu per maži mūsų studentų gausybei. Kiti, kurie būtų tinkamo dydžio, neduoda mums nuolaidų, tada jie mums per brangūs. Taigi, liko Baltimorė, kuri, tarp kitko, rengimo komitetui buvo prieinamesnė patogumo atžvilgiu. Galutinai buvo nuspręsta suvažiavimą ruošti Emerson viešbutyje, Baltimorėje, gruodžio 29 d. 1967 — sausio 1 d. 1968.

Visa techniškoji suvažiavimo ruoša jau pradėta; keletas posėdžių jau buvo su viešbučio vadovybe, maždaug sudarytas suvažiavimo planas ryšium su paskaitų salėmis, diskusijų būrelių ir šokių salėmis ir registracija. Dabar komitetas rūpinasi gerų orkestrų suradimu šokiams.

Tikimės, kad suruošime sėkmingą suvažiavimą ir lauksime visų atvažiuojančių.

ŠALSS suvažiavimo rengimo komitetas Baltimorėje

Pranešimas apie ŠALSS rinkimus

ŠALSS Centro valdyba teiravosi pas Rimą Gulbiną, rinkiminės komisijos pirmininką, apie dabartinę rinkimų situaciją. Jis mum pranešė, kad yra sulaukęs po vieną sąrašą kiekvienam iš renkamų organų.

Į Centro valdybą kandidatuoja: **Šarūnas Lišauskas, Valdas Duoba, Rimas Bulota ir Algis Ratnikas.**

Į Kontrolės komisiją kandidatuoja: **Antanas Saulaitis, Stasys Rastonis ir Kazys Snieška.**

Į Garbės teismą kandidatuoja: **Anndrius Šileika, Mykolas Drunga ir Paulius Žigas.**

Galutinis pranešimas rinkimų reikalu bus padarytas Rinkiminės komisijos, patikrinus gautus sąrašus savo sekančiame susirinkime.

ŠALSS Centro valdyba

Pirmutinis namas, kuris buvo pavadintas "apartmentiniu", buvo pastatytas New Yorke 1869 metais.